

Brožai
Rašo V. G.

LIETUVA PROTESTUOJA.
PASAUKĖ Į MASKVĄ.
ANTROJI "PROSPERITY."

Iš okupuoto Suvalkų krašto vokiečiai išviję keletą tukstančių žydų, kurie surado prieglaudą Lietuvoje. Pamatę, jog Lietuva neatsisako priimti persekiojimus, vokiečiai surinko Čechijoje burius žydų ir vėl pasiuntė į Lietuvos pasienį. Tačiau ši kartą jų neįleista. Moterys, vyrai ir vaikai prašėi verkdami, kad leistų jiems apsigyventi Lietuvoje, tačiau tas nebuvo galima išpildyti.

Siomis dienomis Lietuvos vyriausybė pasiuntė į Berlyną protestą prieš tokį nazių elgesį ir bandymą paversti Lietuvą į išmetimų vietą. Naziai pasižadėjo daugiau to nedaryti.

Dar du lietuviai žuvo anglies kasyklų nelaimė, netoli Shendoah, Pa. Jie yra Juozas Kuntis, 23 metų ir Jurgis Kraulis, 48 metų. Jie bandė išsikasti anglies apleistoj kasykloj. Pradžioj neblogoj sekėsi, bet paskiau užgruvo žemės sluoksniai ir juos apypylė. Kai po dešimties valandų ištraukė, jie buvo jau negyvi. Tai dar dvi bedarbės aukos.

Mass. sandariečių apskričio sekretorius J. Arlauskas rašo mums: "Jūsų apskrityje šiomet yra daug didesnis veikimas negu budavo kada nors. Jeigu kas nors neatsitiks tarp mūsų, tai mes tikimės, kad Sandara paims visą vadovavimą Naujoje Anglijoje."

Toks sustiprėjimas sandariečių veikimo rytinėse valstijose išeis į naudą visiems Amerikos lietuviams ir mūsų senai tėvynei.

"Naujienos" jau pradėjo skelbti sutraukus nominacijų į SLA. Pildomą Tarybą. Pagal ją išaina, jog kairiųjų kandidatai gauna kelius syk daugiau balsų už priešingos pusės kandidatus. Toki aritmetika yra tik žmonių suvedžiojimas.

Jau esam girdėję, kad į Maskvą tapo skubiai pašaukti Estijos, Latvijos ir Lietuvos karo vadai. Matyt, kas nors tokio atsitiko. Ar tik Stalinas neprasys pagalbos prieš Suomiją? Jei taip, tai nei vieną jų šalį nesutiks pasiųsti savo kariuomenės ir neteiks tokios pagalbos mažos tautos pevergėjams.

Keista, kad Maskva pašaukė estų, latvių ir lietuvių armijos vadus. Paprastai, derybos politinės ar karinės vedamos per užsienių reikalų ministerijas. Tačiau bolševikai jau pradeda įprastai tiesioginiai duoti įsakymus. Gal neužilgo į Maskvą bus pašaukti ir Lietuvos apskričių viršininkai, išklaustyti nurodymų, kaip jie turi eiti savo pareigas!

Tikėkit ar ne, bet rimtos statistikos rado, jog šandie Suviennytose Valstijose dirba tiek pat žmonių, kaip ir geraisiais "prosperity" laikais. Ta-

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches Located
in all Principal Cities of the
United States
MAIN OFFICE
814 W. 33rd St., Chicago Ill.
Calumet 6191

METAI XXVI

PENKTADIENIS, GRUODŽIO DECEMBER 8 D., 1939 M.

No. 49

Pasaulio Ivykiai

Stalinas Per Pusę Metų Rengėsi Užpulti Suomija

Jau nuo pėreitos vasaros buvo žinoma, kad Stalinas yra nusistatęs paimti savo globon Baltijos valstybes, tame skaičiuje ir Suomiją. Derybose su angliais ir prancuzais dėl paža bojimo Hitlerio, rusai patiekė reikalavimus, kad jiems būtų leista okupuoti tas šalis. Vienok nei angliai, nei prancuzai su tuom nesutiko. Tuomet Stalinas nusprendė atvirai stoti nazių pusėn ir įvykinti savo užsimojimą.

Weja Žydus Ir Iš Čekijos

Nazių valdžia nusprendė iki pradžios 1940 metų iškraustyti iš Čekijos 70,000 žydų. Jie bus pašaukti į Liublino apieminkę, Lenkijos krašte.

Kokie Ilgumo Geležkeliai Vilniaus Krašte

Vilnius. — Vilniaus krašte Lietuva gavo per 350 km. geležinkelių, kurių atstumai yra: Vilniaus — Kauno 103 km., Vilnius — Turmantas 148 km., Vilnius — Varėna 71 km., Vilnius — Šuškas 34 km. ir Vilnius — Stasylai 40 km. Į naujųjų apskričių miestų stotis yra: į Švenčionėlius 78 km. geležinkelio, į Valkininkus — 58 kilometrai.

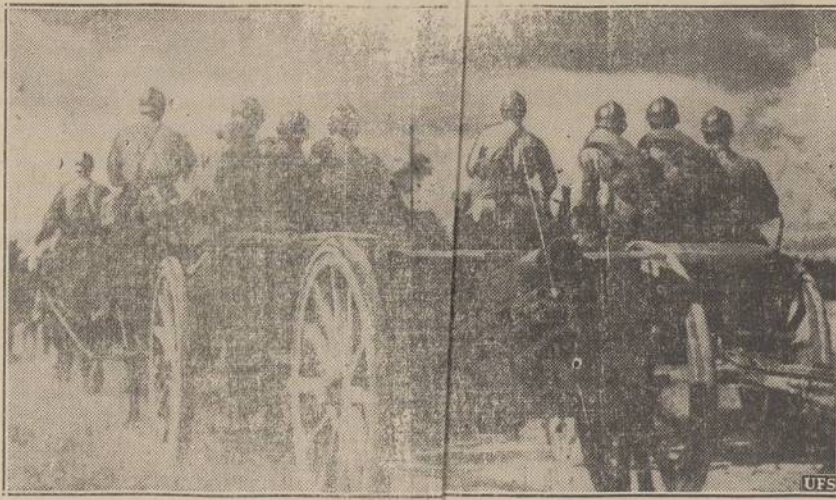
Gyvenimas Vilniuje Pradeda Išsijudinti

Vilnius, gruodžio 4 d. Vilniuje gyvenimas visiškai sustvarkė. Darbai, mokslas, prekyba, pramonė atgijo; maisto gėrybių pilnos vitrinos. Iškeičius palengvintomis sąlygomis zlotus, suteikus darbą gyventojai atgauna pirkimo galią.

Stalizavosi prekių kainos ir prekyba įėjo į normalias vėžes, nes pirklys pasitikės pastovios valiutos verte ir gauna normaliai prekes papildyti. Miestai įveda lietuviškus užrašus.

Čiau, iš kur gi tie visi milijonai bedarbių, kurių nebuvo anais laikais?

Taip, bedarbių armiją sudaro žmonių priauglis per pastaruosius dešėtką metų. Industrija jų nebegali suaudoti. Keli milijonai bedarbių buvo ir 1923-29 metais, bet mes to nejutom. Dabar jų yra tris syk daugiau. Galimas daiktas, jog ateinančiuose metuose dar vienas, kitas milijonas ras pelningą darbą ir pasiliuosuos nuo pašalpos.

RED ARMY.—Russian artillery opens Russian-Finnish war by firing on Finnish lines near Terijoki, following days of tension in border dispute. Many units of artillery of Red Army like above are reported entrenched along border. This one is on the move.

Rytų Azijos Lietuviai Skubinasį Pagelbėti Vilniaus Kraštui

Kaunas, gruodžio 4 d. — Mandžuko lietuvių kolonija, Rytų Azijoje negausi, prieš 10 metų ji priskaitydavo gal apie 5,000 asmenų lietuvių ir žydų tautybių. Dabar ji žymiai sumažėjo, daug išvyko kitur, vienok ten nėra susiskaldymo, nežiurint pažiūrų ir tautybių visi Lietuvos reikalai eina išven. Kiekvienas įvykis Lietuvoje tuojuo randa atgarsį Charbine ir stambios aukos siunčiamos tėvynei paremti.

Sužinojusi apie Vilniaus grūžimą Lietuvai, Charbino lietuvių kolonija tinkamai jį paminėjo ir sudėjo 100,000 litų (apie 17,000 dol.) Lietuvos Universitetui Vilniuje stipendijų fondui.

Lietuva Nerimauja Dėl Suomijos Likimo

Kaunas. — Nors Lietuvos laikraščiai paduoda apie suomių-rusų karą tik sausas žinias, tačiau tas dar nereiškia, jog Lietuvos žmonės nesinteresuotų broliškos suomių tautos likimu. Sugriovimas tos valstybės būtų didelis smugis visoms mažesnėms valstybėms, ypač Pabaltijoj. Todėl lietuviai su didžiausiu atsidėjimu seka įvykius šiaurėje.

Štai Kas Atsitinka Už Nomo Kėjimā Alimonijos.

Jeigu jus esat skolingi savo buvusiai žmonai alimonijos, tai geriau nevažiuokit į West Virginia. Vyriausio teismo nuosprendžiu, čia jus apkals rėtežiais ir nuvarys kelių taisyti.

Toji valstybė, mat, dar ne labai toli pažengus civilizacijos keliu ir vyrai, kaip Adomo ir Jievos laikais vis tebėra pilnoj moterų globoj.

Sunkiai Sveistas Jonas Puid.

Jo Automobilus Visiškai Sudaužytas

Chicago, Ill. — Žinomas vietinis lietuvių reikėjas Jonas Puidas, 3327 S. Halsted St. pereitam penktadienių tapo sunkiai sužeistas automobilį nelaimė, prie 19 gatvės ir Roberts Road.

Baigs Statyti Pašto Namus Vilniuje

Vilnius. — Greta Vilniaus geležinkelių stoties dar lenkų laikais buvo pradėti statyti dideli keturių aukštų namai ūn triniam paštu. Šių namų statyba tuojuo pradėta toliau tęsti ir numatoma ateinančiais metais baigti.

Vilniaus radio stotis, kuri buvo per karą gėrokai apgriauta, pradėdama atstatyti ir Vilniaus radijofonas netolimoje ateityje pradės duoti visai atskirą pogramā.

Kaunas, gruodžio 4 d. Naujuose įvykiuose Lietuva nėra kieno nors interesų pusėje.

Kaunas, gruodžio 4 d. Šiais metais į Lietuvos miestų statybā įdėta 66 milijonai litų.

Berlynas, gruodžio 4 d. — Atsakinguose vokiečių sluoksniuose pareiščiama, kad Lietuvos Nepriklausomybė naudinga ir reikalinga tiek Vokietijos, tiek Sovietų Sąjungos interesams.

Dalins Dvarus

Vilnius. — Žemės ukio ministro J. Skaisgiris Vilniuje jau parodė įsakymā visoms Vilniaus srities savivaldybėms, kad jis surašytų stambesnius ukius, priv. miškus, ir lig šiol neišparceliuotus dvarus. Šios žinios reikalingos nuomatomai šį patasarį žemės reformai.

Hitleris Ima Kraustyti Iš Lietuvos Vokiečius

Suomiai Išbombardavo \$1000 Sov. Rusijos Kareivių

Helsinors. — Bandymas užpulti Suomius iš jūros iki šiam laikui nepasisekė. Vienoje saloje arti pakraščio bolševikai buvo išsodinę kelius tukstančius kareivių.

Tačiau nespėjus jiems įkelti kojos ant sausumos ėmė sprogti suomių padėtos minos ir apie 1000 bolševikų žuvo. Kiti pasiskubino nubėgti atgal į laivus.

Keblus Pinigų Klausimas Ir Spekuliacija

Visur Truksta Litų

Vilnius. — Nuo lapkričio 2 dienos Vilniuje vėl prasidėjo autobusų susisiekimas miesto gatvėse. Lietuvai Vilnių perimant miestas nė vieno autobuso neturėjo. Tuo tarpu autobusų skaičius nėra pakankamas, bet tikimasi greitu laiku jų skaičių padidinti.

Nuo lapkričio 2 d. Lietuvos Bankas Vilniuje pradėjo keisti į litus lenkų zlotus. Norinčių iškeisti savo zlotus vilniečių ilgiausios eilės apstojo ne tik banką, bet ir visas pašto agenturas, kur tik zlotai į litus buvo keičiami. Po poros dienų vilniečiai zlotų nebėrori imti.

Kai kurie griebėsi net pašto ženklukais spekuliuoti jų prisipirkdami ir juos vartodami vietoje pinigų. Vykstaniė s iš Kauno į Vilnių leista litų vežtis kiek kas nori, bet zlotams ir kitokiai valiutai įvežimas be Valiutų Komiteto leidimo yra uždrausta. Norinčių vykti iš Kauno į Vilnių ir iš Vilniaus į Kauną yra nepaprastai daug, bet leidimai tuo tarpu duodami tik įrodantiems tikrą reikalā.

Bedarbiai Lietuviai

Vilnius. — Lietuvių Komite te yra įsiregistravę apie 2,500 lietuvių pabėgėlių nuo švenčionių, Druskiniukų, Marcinkonių ir kt. lietuvių gyvenamų vietų, kurios liko anapus naujos Lietuvos sienos.

ko ir Lietuvos Dienoje Pas. Parodoje, pademonstravo tautinius šokius taip gražiai, jog visi buvo sužavėti.

40,000 Vokiečių Jau Apleidžia Lietuvā

Berlynas. — Tarp Lietuvos ir Vokietijos prasidėjo derybos apie iškraustymā 40,000 gyvenančių Lietuvoje vokiečių. Paktas jų turtas bus apkainuotas ir Lietuva turės atsiskaijyt vėliau.

Tačiau neatrodo, kad naziai galėtų surinkti Lietuvoje tiek savųjų, kiek skelbia. Išviso tame krašte nėra 40,000 vokiečių. Bet jei ir atsirastų, tai ne visi norės važiuoti į Vokietijā.

Daugelis jų apsisprato Lietuvoj, ir nazių pyragai jų nevilioja. Bet jei karštieji Hitlerio garbintojai ir apleis Lietuvā, tai iš to nebus jai blogiau, nes bus atsikratyta nuo kelių šimty agitorijū.

Klaipdos Uostas Apmirė

Klaipėda. — Klaipėdos uostas paskutiniiais laikais yra tuščias, praeinių laivų per savaitę pasirodo uoste vienas kitas. Karinių laivų taip pat labai mažai bepasirodo. Patirima, kad Klaipėdos celiulozės fabrike tebedirba apie 600 lietuvių. Tilžės celiulozės fabriki tebedirba apie 1000 ir Ragainės — apie 600 lietuvių.

Stambėnės Dirbtuvės Vilniuje

Vilnius. — Atgavus Vilnių ir jo sritis, Lietuva įsigijo keletą stambių ir visā eilę smulkesnių pramonės įmonių. Stambiausia yra Lenkijos tabako monopoliumi priklaūsusi įmonė — valstybinis tabako fabrikas, antroji įmonė, tai didelis kartono ir popieriaus fabrikas ant Vilijos — Neris krašto prie Kauno-Vilniaus plento.

Šiame fabriki dirbo 300 — 400 darbininkų ir buvo pagaminama 4,2 milijonai kg. kartono. Kai kurios įmonės, bet nemaža dalis išlikusi tvarkoje ir tebedirba.

Amerikiečiai Vilniuje

Vilnius. — Neseniai atvyko į Vilnių Amerikos buv. prezidento Hooverio komiteto atstovai Stephens ir Radfernassusipažinti su pabėgėliū iš Lenkijos reikalais Vilniaus mieste ir krašte.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

Published Every Friday by the

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office:

814 West 33rd St., Chicago, Ill.

Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąjauvinis laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSAKYMO KAINA:

Suvenytose Valstijose metams \$2.00
Užienyje metams \$3.00

Suomijos Likimas ir Lietuva

Jau antra savaitė, kaip neskaitlinga suomių kariuomenė didvyriškai gina savo kraštą nuo Sov. Rusijos įsiveržimo. Šioj nelygjoj kovoj už laisvę ir gyvybę suomia turi savo pusėje daugelio civilizuočių šalių simpatiją. Ypaatingai atjaunčia jiem Amerika, kuri tiesioginiai negalėdama pagelbėti suomiams, bando sušelpiti nors finansinai.

Nėra abejonės, kad ir Lietuva patydomis simpatizuoja suomiams. Nors vėliausiam pranešime iš Kauno pasakyta, jog Lietuva laikosi bešališkai, tačiau argi gali kas abejojti, jog didžiūmos lietuvių širdys yra užpultųjų pusėje! Kitaip ir neturėtų būti. Kas šandie atsitinka su suomiais, tai rytoj gali atsitikti ir su lietuviais. Žlugus Suomijai likusių Baltijos valstybių padėtis labai pasunkėtų. Padrąsinti nauju užkariavimu, bolševikai ima daugiau ir daugiau varžyti tų valstybių savastovų gyvenimą, iki pagaliau jos nepavirs į paprastas Sov. Rusijos provincijas.

Suomių narsumas ir pasišventimas gali būti pavyzdžiu lietuviams. Jei dabartinėse sąlygose Lietuvaj ir nebūtų galimybių su ginklu pasipriešinti bile kokiam pasikesinimui ant jos nepriklausomybės, tačiau yra dar ganėtinai kitų apsigynimo priemonių.

Tegul visa tauta parodo vieningą ir griežtą pasiryžimą nepasiduoti svetimų įtakai ir neleisti jokiams provokatoriams susukti lizdus ir drumsti iš vidaus. Prieš kiek laiko vokiečių agentai ir vietinės nazių grupelės bandė sukelti Lietuvoj neramumą ir priuošti dirvą Hitlerio okupacijai. Tačiau tas nepasisekė, nes vietiniai žmonės suprato tikruosius jų siekius ir atvirai pasipriešino.

Dabar atsiranda pavojus iš kitos pusės. Sov. Rusijos šalininkai Lietuvoj pakels galvas ir agituos už pasidavimą bolševikų globai. Jie bandys drumsti ramų piliečių gyvenimą, kad pateisint svetimos valstybės intervenciją. O kiek čia reikalinga, kad tą įvykintų? Juk ir į Suomiją rusai sakę įsiveržė ne pavergti tą šalį, bet tik pastatyti "žmonių valdžią," tai yra tokią, kuri akla klausytų Maskvos.

Taigi lietuvių tauta turės susikaupti viduje ir budėti, idant jos laisvė nebūtų sunaikinta, o kraštas—pavergtas. Daugelis sunkenybių stovi prieš mus; daug reikės pasiaukauti ir praleisti nerimasties valandą, bet jeigu Lietuva išliks nepriklausoma, tuomet užmokėta už nepriklausomybę kaina neatrodys perbrangi.

Ar Reikalinga Pašalpa?

Metai atgal Toledo mieste, Ohio, buvo apie 20,000 bedarbių, kuriuos miestas šėpė. Bet, kai Toledo pritruko pinigų, tai sustabdė ir pašalpa. Kas gi atsitiko su tais bedarbiais? Per keletą mėnesių jie išliko gyvi ir nei vienas nemirė. Pasiremami šiuo faktu, kaip kurie aukšti politikieriai siūlo visiškai panaikinti "relief" ir bedarbius tegul šelpia giminės, privatinės labdarybės ir pan. Tiems politikieriams mes partartumem apsilankyti į tų Toledo 20,000 šeimynų stubeles ir savo akim pamatyti, kaip jos gyvena. Nors, kaip patari sakō: sotas alkano neatjaunčia, vienok jie įsitikintų, jog be kuro, elektros šviesos, gazo; be tinkamų drabužių ir tinkamesnio maisto gyvenimas yra labai ir labai sunkus.

Apie Amerikos Lietuvių Atstovybę

Daug jau buvo kalbėta pastaraisiais metais apie sudarymą tokio kuno, kuris galėtų atstovauti visus Amerikos lietuvius ir tam tikrais atvejais būtų iševijios vadova. Nors daugelis pritarė šiam sumanymui, vienok niekas nedrįso pradėti jį vykinti. Kai kam atrodė persunkus; kitiems—neįvykinamas. Šiomis dienomis Amerikos lietuvių atstovybės sudarymo idėja vėl išlindo kaip yla iš maišo. Privatiniuose veikėjų pasitarimuose ji užgirta ir net pasiruošta padaryti pirmuosius žingsnius atstovybės sukūrimė. Gyvenimas rodo, jog ji reikalinga. Kitos tautinės grupės Amerikoje jau jas seniai turi. Tik mes lietuvių vis atidėliojom ir atidėliojom. Taigi nenustebėkit, jei vieną gražią dieną jus pastebėsit paskelbtą projektą, kuris šį kartą ne gal nebus palaidotas kaip daugelis jau buvusių projektų.

Žydai Sukels Vilniui \$25,000

Chicagoj gyvenanti Lietuvos žydai nusprendė sukelti \$25,000 šelpimui savo tautiečių Vilnius krašte. Toki pat pašalpa bus organizuojama ir kituose miestuose. Tai gi galimas daiktas, jog toji suma bus padidina iki 100,000 dolerių. Iš tų pinigų bus šelpiami vien tik Vilniaus žydai. Bet nauda iš to bus visai Lietuvai. Viena, kad jos nauji piliečiai bus geriau aprūpinti; antra—Lietuva atsiras daugiau užsienio valiutos, kuri taip gera, kaip auksas.

APŽVALGA

PRANAŠAUJA PERVERSMĄ LATVIJOJ

Danijos radikalų laikraštis "Politiken" neseniai užsipuo- lė ant Latvijos. Esą jos minist- terių pirmininkas Karolis Ul- manis esąs didelėj Sov. Rusi- jos nemalonėj už tai, kad ne- pasiuntė į Maskvą delegacijos pasveikinti Stalino su 22 me- tų komunistų revoliucijos su- kaktvėm.

Taip pat tas laikraštis pažy- mi, jog didžiūma latvių labai prielankus Sov. Rusijai, todėl Ulmanis vargiai beatstovaus savo žmones. Girdj nieko nuo- stabaus, jei vieną gražią die- ną Latvijoj įvyktų pervers- mas.

Išvisko matyt, kad tokie perversmai Baltijos valstybėse ne tiek laukiami, kiek ruošia- mi. Ne veltui gi Lietuvos, Lat- vijos ir Estijos vidaus terito- rijoj pastatyti desėtkai tuks- tančių bolševikų kariuomenės.

KODEL JIEMS LENGVIAU VEŽIMĄ TRAUKTI?

Pereitam penktadieny p. I. Sakalais parašė "Drauge" to- kį dalyką:

Tuščią vežimą gali ir bile kuinas pavežti. Bet tegul pa- bando Sandara pavežti net braškantį nuo krovinio, tai ya- ra: lietuviškų parapijų, mo- kyklų, akademijų, kolegijos, seminarijos... vežimą, kurį ve- ža Amerikos lietuvių katali- kiškioji visuomenė...

Dalykas štai koks. Katali- kams yra lengviau tokį veži- mą tempti del to, kad jiems Dievas padeda. Mums gi ten- ka patiem viską atlikti. Gal bus taip ir geriau, nes nereik- kia niekam rankų bučiuoti ir pasizeminti.

LITUOVOS BANKO VALDYTOJAS J. PAKNYS

Nors Lietuvos social-demo- kratai nepritaria dabartinei vyriausybei, tačiau jie neatsi- sako užimtj bizniškas vietas. Štai laikraščiuose skaitome, jog Lietuvos Banko preziden- tu paskirtas J. Paknys, senas socialistų vadas. Taigi jo prie- žiuroj bus beveik visas valsty- binis turtas. Taigi, kas ne kas tik ne socialistai gali skųstis, kad Lietuvoj juos ekonomi- niai skriaudžia!

NAUJA SOVIETŲ ARMIIJA PASIŪSTA PRIES SUOMIUS

Pradžioj karo, bolševikai pa- giuntę 200,000 geriausiai ap- ginkluotų kariuvių prieš suo- mius Tačiau po savaitės kau- tynių pasirodė, jog suomiai lengvai apsidirba su tolia ar- mija. Keluiose susirėmimuose bolševikai skaudžiai nukentė- jo. Jų laivynas turėjo bėgti nuo Suomijos krantų, o tankai buvo pašaujami kaip zuikiai. Maskva susirūpino pirmai- siais nepasisekimais. Skubiai tapo suorganizuota nauja ar-

miņa ir pasiūta į frontą. Da- bar jau prieš mažutę Suomija- kovoja apie pusę milijonų rusų kariuomenė. Butų tiesiog ste- bukilas, jeisuomiaj atremtų ir šios masės puolimus.

ATBALSIS ANOS PUSĖS

Dalis lietuvių, kurie pasiliko Sov. Rusijoje pusėj apgailės- tauja savo kimą. Vienas poe- tiškai nusitkęs jaunuolis pa- siuntė savo volnui Lietuvoj to- kį eilėraščių: "Pasakykit kaip mus varžo Čia globojė svetimų, Nepaliks mums gal nei daržo Ir nei giminių namų..."

Del Ko Vokietija Negali Atlaikyti Igo Karo?

Vieno Vokičių Finansisto Pranašavimai

Buvęs Vokietijos valstybinio banko direktorus Dr. Rudolph Brinkman paskė kalbą, kurioje perspėjo nazius, jog jie negali laimėti Igo karo. Savo tikrinimus jis prēmė štai ko- kiais faktais. Kasto finansai taip pakrikę, jog nėra iš ko nuspirti užsieny žalios med- žiagos ir maisto.

Paėmus į kariuomenę jau- nesnius vyrus, į dirbtuves bu- vo padėti čekai, lenkai ir se- nyvi žmonės. Industrijos ga- minių kokybė nupulė. Orlai- viai, kanuolės ir kitokia amu- nicija suprastėjo.

Valstybė paskendusj skolo- se, o išlaidos vis didėja ir di- dėja. Kaip tik sturdas palies darbininkų ir kaeivių pečius, jie liausis klausyt noris ir grie- žtų Hitlerio įsakmy. Paėmus visa tai domėn, pasak Dr. R. Bringmano, Vokietija suklups ekonominiam fronte ir bus pri- versta prašyti takos.

Visose Vilniaus Mokyklose Įvedama Lietuvių Kalba

Teko patirti, kad artimiau- siu laiku visose Vlniaus mies- to ir jo srities nelietuviškose pradinėse, vidurinė ir profes- sinėse mokyklose bus įvesta lietuvių kalba, kaip privalo- mas dalykas.

Pas Mčiutę

Jau kad mes buvom trys sesutėliai — del ko mes, sesutės, puikios patėjos? Del to mes puikios, del to patėjos, kad pas motinėle, pas širdužę. Jau kad išėsim į svečių šalį nebusim, seutės, puikios patėjos: reiks anksti kelti ir vėlai gulti, dainelės giemės po kojų milti.

Už Kiek Lietuva Pirkō Ir Pardavē Sov Rusijai?

Menki Prekybos Rysiai

Lietuva, kaip vakarų Eu- ropos ir Pabaltijos valstybė, lig šiol, turėjo geras sąlygas išvystyti didelę prekybą su vakarų Europos valstybėmis, kaip tai su Anglija, Vokietija, Belgija ir Skandinavijos val- stybėmis. Netik prekybiniai ge- ri santykiai, bet ir kultūriški santykiai su tomis vakarų val stybėmis Lietuvai buvo nau- dingi ir todėl Lietuva taip sparčiai kultūriškai kilo.

Lietuvos rytuose didžiausias kaimynas ir klientas preky- boje buvo ir pasilik Sovietų Rusija. Lietuvos prekyba su Sov. Rusija, palyginant su Va- karų Europos valstybėmis, yra nemaža, bet nėra žymiausia šendroje Lietuvos užsienio prekybos apyvartoje. Per vi- šą dešimtmetį ji buvo tokia, kad Lietuva daugiau iš Sov. Rusijos pirkō negu jai parda- vė.

Pav. 1936 metais Lietuva pirkō iš Rusijos už 14,737,- 000 litų, 1937 m. už 17,896,- 100 lt. ir 1938 m. už 14,954,- 400 litų, o Rusija iš Lietuvos pirkō 1936 m. už 10,087,000 lt., 1937 m. už 11,056,200 ir 1938 m. už 13,337,800 litų.

Palyginus Su Kitomis Valstybėmis

Bendra Lietuvos prekyba su užsieniu 1938 metais buvo tokia: eksportas 233,200,000 litų, o importas (pirkta iš už- sienio) už 223,700,000 litų. Iš prekybos su užsieniu Lietu- va daugiausiai pelnė (1938 metais) biznyje su Anglija, Vokietija ir Belgija, iš preky- bos su Anglija Lietuvos nau- dai gauta balansas 22,600,000 litų. Bendras pelnas iš užsie- nio prekybos tuo pat metu te- sudarė tik 9½ mil. litų, nes kitos valstybės daugiau Lietu- vai pardavė, negu iš jos pirkō.

Iki 1935 metų Lietuva iš Sov. Rusijos pirkdavo net du kart didesnę sumą negu Rusi- ja pirkō iš Lietuvos, tačiau nuo 1935 metų Rusija pradė- jo iš Lietuvos pirkti daug kiau- lių ir nemažai veislinių gyvu- lių ir tuomj sudarė palanke- nes sąlygas Lietuvai su ja pre- kiauti. Apart gyvulių, Rusija perka iš Lietuvos kiek odų. 1938 metais žalių ir išdirbtų odų padams pirkō už 2,114,- 600 litų.

Lietuva iš Rusijos perka druskos, naftos ir jos produk- tų, geležinės medžiagos ir kai kurių gatavų dirbinių, kaip tai: ukio ir siuvmų mašinų, sunkvežimių, medvilnių siūlų, stiklo ir kitokių prekių.

Tik 5% Viso Eksporto

1938 metais Lietuvos eks- portas į Rusiją siekė 5.81 nuo šimtj bendro Lietuvos ekspor- to, o importo iš Rusijos siekė 6.69 nuoš. bendro Lietuvos iš užsienio įvežimo. 1939 metais per paskutinius 8 mėn. ekspor- tas į Rusiją buvo 8,394,000 lt., o importas iš Rusijos 5,568,- 100 litų. Sulyg naujos su Ru- sija sutarties, Lietuva tikisi, kad apyvarta padidės apie 50 nuoš. arba pusę dar tiek kiek apyvartos daryta 1938 metais. Pastaruoju laiku Lietuva ne- galėdama parsivežti reikalin- gų prekių iš kitūr, daugiau jų pirkō iš Rusijos.

Svarbiausios valstybės vedu šios didesnės prekybą su Lie-

tuva 1938 metais buvo šios ir jos pirkō už tokias sumas, skai- tant litais:

Anglija. už	91,800,000
Vokietija	62,500,000
Sov. Rusija	13,300,000
Belgija	10,700,000
Čechoslov.	9,600,000
Olandija	8,100,000
Prancuzija	5,800,000
Sveicarija	5,100,000

Pardavė Lietuvai

Anglija	69,200,000
Vokietija	54,700,000
Sov. Rusija	15,000,000
Belgija	8,600,000
Čechoslov.	8,500,000
Olandija	10,000,000
Prancuzija	7,100,000
Sveicarija	6,300,000

Lietuva užsienio prekyboje, kaip matome, jau buvo pasiekusi žymią vietą tarpe valstybių vedančių plačią pasaulinę prekybą. Todėl galime suprast- tį kaip didelius nuostolius kad ir neutrales valstybes, tokias kaip Lietuva, turi panešti preky- bai su užsieniūs sustojus arba labai sumažėjus.

— J. K.—

HITLERIS IR STALINAS

Hitleris ir Stalinas dabar varžosj už agresorių čempio- natą. Vienas paėmė Austriją, Čechoslovakiją ir Lenkiją, kitas užima Baltijos kraštus ir pradeda grasinti Rumunijai bei Turkijai. Tuom tarpu abu gvotu šaukia, jog Anglija, Prancuzija ir net Amerika yra imperialistinės šalys ir tikrieji karo vilkai.

Kaikurie speliuja, jog ne- praeis nei kelj metai, kaip tie du bičiuliai, nepasidalinę gro- biu, ims vienas kitą smaugti pikėčiau negu jfe smaugia ma- žuosius kaimynus.

Sandaros Laikraščio Gen. Atstovai.

Pas Jus Galima Užsiprenu- meruoti "Sandarą".

J. Ambraziejus, 168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

A. Orantas, 568 So. Wilson Street, Waterbury, Conn.

A. Vokietaitienė, 180 Quinnciac Ave. New Haven, Conn.

J. Virbickas, 124 Multrie Street, Pittsburgh, Pa.

J. Brazauskas, 17909 Mapleliffe Rd. Cleveland, Ohio.

S. Radavičius, 680 Mallison Ave., Akron, Ohio.

M. Kasparaitis, 1827 Linden Ave. Racine, Wisconsin.

J. Kasputis, 1618 — 68th St. Kenosha, Wisconsin

S. Jakubauskas, 25 Maryland Ave. Dorchester, Mass.

M. J. Tumavičienė, 30 Robeson St., Jamaica Plain, Mass.

A. Kriauciulis, 10 Sterling St., Worcester, Mass.

P. S. Laikui bėgant paskelb- sime ir daugiau Sandaros at- tovų, per kuriuos vietus lie- tuviai galės užsiprenumeruoti "Sandarą" ir atlikti kitus rei- kalus.

Skaitykite "Sandarą"

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rūšies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganė- dinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co.
3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill.
LIETUVIŲ ISTAIGA.
Tel. Lafayette 2584.

STATYKITE!

Statome visokios rūšies nau- jus ir taisome senus namus. Visa darome ant lengvų iš- mokėjimų. Parupiname F.H.A. paskolas ant 10—15 ar 20 metų. Padarome planus, duo- dame išrokavimus ir kitus pa- tarimus veitui. Reikale kreip- kitės prie

JOHN PAKEL & CO.
GENERAL BUILDING CONTRACTORS
6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

Jubiliejinis Priedas

SUOMIJA VISADA BUVO DRAUGINGA LIETUVAI

Suomiai Daug Gelbėjo Lietuviu Tautiniam Susipratimui

Bendros Kovos Prieš Rusų Priespaudą

Dar prieškariniais laikais, lietuvių ir suomių tautos buvo artimuose santykiuose. Suomiu kalboje dar iki mūsų laikų užsiliko daugybė iš lietuvių kalbos skolintų žodžių. Daugiausia iš lietuvių kalbos skolintų žodžių yra žemės ir namų ūkio srityse, kaip pav.: šienas, žirnis, daržas, talka, oda, samanos, tošis, unguris, šalna, malkos, derva, asa, kirvis, nitys, kaušas, sluota, katilas, šikšna, pirtis, kelias, tiltas ir tt.

Visi šitie žodžiai lengvai suprantamoje formoje dar ir šiandien pasitaiko kasdieninėje suomių kalboje, nors dauguma suomių nę nežino, kad šitie žodžiai paimti iš lietuvių kalbos.

Istoriniais laikais lietuviai su suomiais dažnai susitikdavo kovos lauke, nes Suomija, budama švedų valdoma (iki 1808 m.) dalyvavo visuose švedų karuose. Patekus Suomijai rusų valdžion (1809—1917 m.), tos dvi tautos buvo to paties engėjo spaudžiamos, nors visai mažai tesijantė, bent iš pradžių, likimo draugais.

Paminėtina, kad Suomijos gvardija tris kartus Lietuvoje stovėjo, būtent: 1832, 1848 ir 1854-55 metais. Prie Skapiškio (Rokiškio aps.) užsiliko suomių kareivių kapas, kame palaidota 220, šiltine mirusių, Suomijos kareivių.

Lietuvių emigravimas Suomijon prasidėjo XIX-to šimtmečio pabaigoje ir XX-to pradžioje. Daugiausia tai buvo lietuviai amatininkai, kurie, paigę karo tarnybą Suomijoje stovinčiose rusų kariuomenės dalyse, čia pasilikdavo, apsiavesdavo ir su laiku įgydavo Suomijos pilietybę, kaip, pav. prekybininkas Rimkevičius, so diminkas Sidabris, statybos darbininkas Kastėnas, pirklys Galinis, siuvėjai Jasimas ir Potockis, darbininkai, Mikaliumas, Abraitis, Varinauskas ir tt. Dauguma jų apsigyveno Helsinky.

Didžiojo karo metu, kada Lietuva buvo vokiečių okupuota ir daug lietuvių buvo priversti gyventi užsieny, Suomijon buvo atvykęs daug lietuvių karininkų ir kareivių. Lietuvių susirinkimo centru buvo tada Helsinky gyvenusio profesoriaus A. R. Niemi namai. Prof. Niemi, budamas Lietuvoje, kame jis rinko lietuvių liaudies dainas, savo veiklą lietuvių tarpe buvo įvykęs daugeli draugų. Pas prof. Niemi, versdamas lietuvių kalbon suomių tautiška epą "Kalevala", gyveno žinomas rašytojas ir liaudies dainų rinkėjas kanaaninkas Adolfas Sabaliauskas. Lietuviai taip pat dažnai rinkdavosi pas tada Hesinky gyvenantį karininką Petrulį ir pas dabar čia tebegyvenantį Lietu

vos patriotą A. J. Marganavičių. Be to, čia gyveno gen. Nagevičius su savo motina ir ats. generolas Daukantas, kuris vėliau buvo paskirtas pasiuntiniu Pietų Amerikoje.

Daugeliui žinomiems suomių mokslininkams ir rašytojams, kaip, pav., profesorius J. J. Mikkolai ir jo žmonai, žinomai rašytojai Mailai Talvio dalyvaujant, 1917 metais buvo įsteigta suomių lietuvių draugija.

Draugija užbrėžė sau tikslą šelpti Suomijoje gyvenančius lietuvius, užmegsti santykius su suomiais, supažindinti juos su Lietuva ir išaiškinti suomiams skirtumą tarp rusų ir lietuvių, kurie, nors ir nešiodavo rusų uniformas, bet patys priklausė engiamai tautai. Draugija 1917 m. gegužės 6 d. surengė didžiulę universiteto salėje lietuviškas iškilmes. Iškilnių proga kalbas pasakė karininkas gydytojas Nagevičius ir prof. Niemi, o Maila Talvio skaitė jos pačios išverstas lietuviškas dainas.

Riihimaky, kame gyveno daug lietuvių ir veikė, dabar pulk. gydytojas Oželis, buvo rengiami patriotiški susirinkimai, per kuriuos kan. Sabaliauskas laikė lietuvių kalba pamaldas.

Kai dar prieš karą lietuvių studentai, norėdami supažindinti Suomijos studentus su lietuvių tautos siekimais, atsiuntė iš Petrapilio savo delegaciją, tai ji Suomijos studentų buvo iškilmingai sutikta ir suomių tarpe rado didelę simpatiją.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę žymiausi, Sumijoje gyveno, lietuviai, tėvynės šaukiami, grįžo Lietuvon ir emė eiti jiems skirtas pareigas. Tada suomių lietuvių draugija nustojė veikusi.

Suomijoje liko ponas Marganavičius, kuris Helsinky irėngė dirbtuvę ir vedė suome. Jo namai dabar yra lietuvių, lankančių Suomiją, susirinkimo vieta.

Pagaliau, Suomija su Lietuva užmezgė diplomatinis santykius ir 1919 m. vasario 12 dieną Lietuva Helsinkin atsiuntė savo atstovą.

Dabartiniu metu Suomijoje yra 71 Lietuvos pilietis: Viipuri apskrityje 27, Helsinky 24, Turku (Abo) 13, Vaasoj 5 ir Oulu 2.

Šitie, Suomijoje gyvenę Lietuvos piliečiai, daugiausia yra amatininkai, darbininkai, pirkalai ir panašiai.

1893 m. Tampero mieste apsigyveno atvykęs iš Lietuvos knygnešys Malinauskas Zemonas. Čia jis jau rado lietuvių, kuriuos ir suorganizavo į mažą burelį; rinkdavosi pas Malinauską; juos lankydavo iš Helsinky kunigas Lietuvis Medžis, kuris Malinausko namuose ir pamaldas jiems atlankydavo.

Malinauskas spaudos draudimo laikais parsisųdavo per Stokholmą iš Prūsų Lietuvos ir Amerikos lietuviškų laikraščių ir knygų. Mažamokslis ru

Senis Su Kastuvu

Edwin Markham — Vertė Nadas Rasteniū

Štai, sulenktas šimtmečio svorio jis rymo
Ant buko kastuvo ir žiuri į žemę;
Veide gilios vagos praamžių arimo,
Jo nugara slėgia pasaulio nelaimę.
Kas džiaugsma ir kerštą jo dvasios užgniauž?
Kas viltį ir skausmą jo sielos palauiž?
Kas ji jaučio broliu — artoju padarė?
Ko ranka jo smakrą brutali nukorė?
Kas pliką jo kakta atgal taip atšlėjo?
Kas sviesą jo proto užpūsti galėjo?

Ar šitokį tvarą patį Dievas sukūrė,
Ir siuntė valdyti ir žemę ir jūrą.
Sekt saulės, ieškoti aukštybė, galybės
Ir jausti aistrumą gilios amžinybės?
Ar tai tokį sapną Kurejas sapnavo,
Kai žvaigždžių kelionė berybė rykiovo?
Ir peklos gilybė, siaubais nukaišyta,
Neturi bairesnės esybės už šitą —
Kuri baisiau keiktų pasaulio godumą —
Kuri taip vaizduotų dvasinį tuštumą —
Kuri taip kerštingai, ir temstant ir rytą,
Grumotų pasauliui spēka dinamito!

Kokia gelmė skiria ji nuo Serafino!
Prie darbo prijungtas kasdien, jis nežino
Nei mokslo Platono, nei kelio Sietyno,
Neį kas viršų kalnų dainų audus pina —
Kas rytą nublaido, kas rožę pražydo,
Per šį sausą, baisų, nublukusį veidą,
Per šią baurią formą, skausmai amžių žiū,
Tragedija laiko jo kuproje kerį!
Per šią keistą smėklą, suvilts, apgautas
Išniekintas, apvogtas, atmestas svietas,
Prakeikiantį protestą vysto kaip vystė,
Tas protestas ir ateities pranašystė!

O, ponai, galiunai, valstybių valdovai!
Ar tai tokį tvarą jus prikišat Dievui,
Tą kreivą baidyklę, užgesusią sielą?
Ir kaip jus ištiesit tą sulenktą smėklą —
Gražinsite atmintį ir neramumą,
Kaip jam atiduosite proto blaivumą,
Sužadinsit muzikoj, moksle, mintyse
Ikvepsite šmintį, sielą ir šviesą —
Išdildysit baisiąją šimtmečių gėdą,
Išlyginsit skaudžiąją amžiną skriaudą?

O, ponai, galiunai, valstybių valdovai!
Kaip jus atsieteisite šitam linktam žmog?
Kaip jus atsakysit jo skundą brutali,
Kai viesula keršto sujudins pasaulį?
Kur slėpsis pasaulio karaliai ausoti —
Kuri iš šio žmogaus padarė kuprotį —
Kai Kurčias Baisunas kilis ardančiu ve,
Taps viso pasaulio aukščiausiu teisėju!

sų cenzorius, Malinausko įkaltėtas, patikėjo, jog tai esančios sanskritiškos knygos ir todėl šių knygų nekonfiskuodavo. Iš Suomijos Malinauskas lietuviškas knygas kontrabanda per stotį Valkeasaari, Suomijos ir Rusijos pasienio geležk. stotis gabzdavo arba per kitus siųsdav. Petrapilin, o iš čia jau visaislaisvaj siųsdavo paštu Lietuv. Malinauskas Suomijoj gyvo iki 1918 metų.

Ponia Julia Andriuliene
Zymi sandariečių darbuotoja. Veik jos vienos pastango-
mis tapo surengtas Bazaras,
kuriame padaryta virš \$60.00
pelno šelpimui vilniečių.

Lietuviškas Stalas New Yorko Tarptautiniame Bazare

Visame pasaulyje paplitusi organizacija YMCA savo International Institute New York, 341 E. 17th Street, praėjusią savaitę, XI. 29—XII. 2 suruošė VI prieškalėdinį bazarą—parodėlę. Šitame bazare-parodoje savo stalus turėjo: italai, kinai, indai, britų salos, lenekai, vengrai, švedai, lietuviai ir kiti.

Lietuviškas stalas tame institute buvo parengtas pirmu kartu. Iniciatyvos tą stalą paruošti emėsi iš Lietuvos į Ameriką atvykusi paviešėti Aldona Kundrotaitė, drauge su jauna prancuze Denise Nargry, kuri be prancuzų kalbos dar kalba lietuviškai ir angliškai, jos prie stalo-parodėlės teikė pub-

likai informacijų ir pardavinė-gyrimų. Ypatingai didelį susi-
jo atvirukus su Lietuvos vaiz-
dėmėjimą sukėlė gražūs tau-
tainiai, Vilniaus krašto drabu-
dais. Tiek atskiri eksponatai, tiek
žiai, kuriuos dėvėjo minėtos
mergaitės. Parodėleje buvo
išdalinta gana daug infrmaci-
lankytojų susilaukė daug pa-
nės literatūros apie Lietuvą.

**ELEKTRIKINIS PEČIUS
SAKO LINKSMŲ KALĖDŲ
TRIS KARTUS Į DIENĄ—
PER ILGUS METUS!**

Automatinis-Skubus-Švarus-Ekonomiškas

- Linksmoms Kalėdoms suteik motinai visus patogumus Elektrikinio Virimo. Greitumas, švara ir lengvumas sutaupins jai valandas darbo ... duok jai daugiau laiko kitiems dalykams. Ir jis geriau išverda valgius. Valgiai turės geresnį skonį—ir bus malonesni visai šeimynai—nes maistas verdamas jo paties natūraliam skystime. Elektrikiniai pečiai parduodami elektrikos reikmenų krautuvėse, geležies, rakandų ir departamentinėse krautuvėse ir Commonwealth Edison Company.

Virkit Su Elektra

MODERNISKAI ĮRENGTA

Fotografavimo Studija
Visų Rušių Nuotraukos
W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS
3315 So. Halsted Street
Tel. Yards 1546.

Englewood 5883-5840
P. CONRAD
FOTOGRAFAS
420 WEST 63RD STREET
Dar gražiau, moderniškiau įrengta.

Phone Boulevard 7258
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
MONARCH
Wine and Liquor Store
John Gaubas, Sav.
3529 So. Halsted St.
Chicago, Ill

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

A. F. CZESNA'S BATHS

TURKISKOS, RUSISKOS SULFURINĖS VANOS
IR ELEKTROS TREATMENTAI

Svediški Mankitimimai ir Elektros Masažas
Treatmentai visokių ligų, reumatizmo, nervų atitaisymo šalčio ir taip toliau, su elektriniais prietaisais — Violetiniai Saulės Spindulių treatmentai.
Mineralinės, sulfurinės vanos duoda didžiunį kraujo cirkuliaciją, kvomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.

KAMBARIAI DEL PERGULĖJIMO

Moterių skyrius atdaras: Utarninkais nuo 8 ryto iki 12 v. nakties

1657 West 45th Street
Kampas South Paulina Street Phone Boulevard 4562

Bridgeport Motor Sales

3040 So. Halsted St.

BRIDGEPORTE

Dabar...

• Geriausias Laikas Pirkti Geri Vartotus Automobilius •

Visokių Išdirbysčių Didis Pasirinkimas:

**BUICK, PONTIAC, CHRYSLER DODGE, PLYMOUTH,
De SOTO, CHEVROLET, OLSMOBILE, PACKARD,
FORD & STUDEBAKER. Visi parantuoti Automobiliai.**

Lietuviai, kurie Manote Pirkti Automobilį—Naują ar Vartotą Galit Pašaukti su Mielu Noru Atvykti į Jūsų Namus
šiekti Jums Teisingų Informacijų
Telefonu: ANTANAS BALAS Ar Tiesiogiai Automobilii Pirkimą.

ANTANAS BAČKYS.

Bridgeport Motor Sales

3040 So. Halsted Street Phones Victory 6992-6993

ANTHONY BALAS ANTANAS BAČKYS

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts -- Humor -- Literature -- Gossip -- News

No. 48—December 1, 1939

VOLUME X

L. U. C. NOTES

Remember -- December 17th

Sunday, December 17th will be with us one week from tomorrow. Those persons who have already purchased their tickets for L. U. C. play are waiting as patiently as possible for the 17th of this month. Only those fortunate enough to have witnessed last years production can remember the thrill experienced by those who watched the performance. This years show will be bigger and better than ever before. If you not purchased a ticket and would like to see this years show, please write to **Miss Blanche Stann**, 858 W. 33rd St. immediately.

Even as early as two weeks before the actual date of performance all rehearsals were beautifully finished pieces of work. Every member of the production, from **John Balanda** and **Stella Bartkus** (the stars of our show) to **Stanley Cable** (keep an eye on him in the second act) and the all important men's ballet (four girlish impersonators), is giving an excellent performance. Every Lithuanian owes himself the opportunity of enjoying a show as fine as "**Sapnuok Lietuvi**" is going to be.

— H. Slakis

„Birute“

Another column from the one who sees all knows all and tells you about it. Yes sir none other than **MR. E.**

Well, Mondays rehearsal seemed to be a review for the girls, as only two men made an appearance... 'Course Pappa Miller was one... The other — well guess... no, you are wrong, it was the Gay Spanish Caballero (**Ray Termenas**).

What a pleasant surprise to see Hypathia again! She came dawn after a long absence. 'Course we know you have a lot of work to do at school... but don't you think you could favor us with your appearance a bit more often?

Hypathia wasn't the only "long absent" member to show up... no sir! Our charming dark-haired alto, **Jeanne Miscikaitis** came down also. I needn't tell you that we were glad to see you and that we hope you continue to show up regularly.

My my Foo-Foo is certainly getting popular. She received a phone call from... You've guessed it **Esquire**. By the way our young beautician is also on the radio every Tuesday nite!

Baby-Doll, **Anna Kampikas** seems to be getting along quite well, now that she has changed from a soprano to

an alto, and with **Glamour-Girl** (**Aldona Gulbin**) to lend courage, I have no doubt that **Anna** will be a welcome addition to the Alto section.

Parapijonka (**Mary Barnett**) sure knows her music, and she sings each note with gusto! We should have more members like **Mary**, eh what?

I noticed that **Sweetie-Pie** (**Helen Sabon**) lost no time in having a nice little chat with the **Gay Spanish Cabelle-ro!** that's **O. K. Sweetie-Pie**, I won't snitch to **Glamour-Boy Evaskus!**

What's the matter with the **Roseland Musketeers**, there's always one lacking in the party? Couldn't you persuade **Mary Pazarskis** to come along this time, **Aldona Gailevich** and **Baby Snooks** (**Hattie Statkus**)?

Mickey our cute soprano came down and didn't she she look lovely... I never noticed her until tonite, she really is attractive!

Even a smile couldn't hide the sad countenance that **Albina** possessed. I wonder if **Glamour-Boy** din't have something to do with it?

By the way **Folks**, you know that this Sunday December 10th, **Birute's** Chorus is going to sing over the radio on **Budrik's** program! Don't forget to listen at 5:30 P. M. on Station **WCFL**. — **MR. E.**

Bits From Sandara's Chorus

Last Tuesday no one else but **algird V.** showed up. I guess all got tired of this vacation.

Can any one tell me what happened to that girl by the name of **Jennie Zvega**. She hasn't been down to rehearsal for the past few weeks. Lets hope that this reliable member hasn't become sick or something.

TEGYVUOJA SANDARA SULAUKUSI SIDABRINIO JUBILIEJAUS

Minint Sidabrinį Jubilięjį mes linkime Sandarai ir jos nariams garbingai tęsti Amerikos lietuvių išeivijoj kilnius darbus.

DR. C. Z. VEZELIS

4645 S. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

We have two of our old members back with us. None other than **Emily** and **Adeline**. Please girls don't keep us guessing, stay with us this time.

Oh yes we wish that **Zemaitis** would make up his mind whether he is a tenor or a bass. Last week he had us guessing.

Josephine S. would like a retraction of the statement made about her in last weeks paper. She says that it isn't true and that it is going to ruin her reputation.

Herman P. has seen entertaining an attractive blonde. Oh, **Herman** where do you get that certain ump that you have with all the girls?

Irene Monsvil's Birthday

The members of the Chorus wish to extend its wishes to **Irene Monvill**. Her birthday was December 7th. Your correspondent didn't know until Friday. We all wish you a Happy birthday and hope that you have many more to come. We are sorry that this greeting had to come late, but you know that saying **Irene** "Better late than never".

PASTABOS

APIE TĄ KASDIENINĘ DUONĄ

"Draugas" aiškina, jog 400 milijonų katalikų prašo Dievo: "Kasdieninės duonos duok mumš šiandie." Bet kadangi vienos duonos neužtenka, tai esą reikalinga maldauti Dievo dar automobilio, radio, televizijos ir kitokių gerybių.

Buvo laikai, kuomet bažnyčia tą viską laikė velnio išmislui, o dabar sako, jog tai Dievo gerybė. Kaip gi ištikro yra? Aš manau nesuklysiu pasakęs, jog ką žmogus pats savo protu ir rankomis padaro, tas yra jo, o ne kieno kito.

KAIP NESISEKA, TAIP NESISEKA

"American Mercury" žurnale pasirodė straipsnis, kuris labai užgavęs lenkus. Straipsnio autorius **Max-Nomada** pajaukia lenkus už jų ištižimą ir nemokėjimą ginti savo krašto. Jie, girdi, tik bėgo ir bėgo, bijodami pažiūrėti į vokiečius.

Išvysta Atostogoms į Pietų Ameriką

MR. AND MRS. D. KURAIČIAI

Las D. Kuraitis, savininkas **Milda Auto Sales**, išvyksta šią savaitę su žmona į Pietų Ameriką, kur praleis keletą mėnesių.

Kruta Pavėikslai Užrekdavo Lietuvių Iženginį Vilnių

Vilnius— Lietuvos kino kronikos mintojai gavo iš už sienio užsūmų apie pagaminimą jų Lietuvos kariuomenės įvyvimą į Vilnių. Kino kronik gamintojai užsieniui jau gamino apie 150 metrų įvairių vaizdų, kurie dabar siunčiami. Pirmiausia filmos su viaus krašto vaizdais ir Lietuvos kariuomenės įžengimą senąją **Gedimino** sostinę atėjimas į Paryžių **Metro** **Gwin Mayer** firmai.

Be to, šis šios filmos taip pat siunčia į Amerikos **Jun**

Kas gi kaltas, jei karas per greit pradėjo. Jei lenkam dabar tektariauti, tai jie galėtų imti vyzdį iš suomių.

Anupras.

Skaitykite "Sandarą"

SVEKINAME SANDARĄ SU 5 METŲ JUBILIEJUMI

ILGIAUSIŲ METŲ "SANDARAI!"

Sulaus 25 metų Jubiliejaus, Lai gyvuoja ateity, Būriatuvius mylinčius savo tėvyne ir neša meilę ir šviesą į minią.

J. J. HERTMANAVIČIUS

CHICAGO, ILLINOIS

Turtis virš \$3,500,000.

Atsaros kapitalas - \$250,000.

Dar Mokame 3½% Už Padėtus Pinigus. Ibdam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N OF CHICAGO
4192 S. ARCHER AVE. Justin Mackewich, Pres.

Nazių šnipai Anglijoje ka žinias ir paskiau siunčia jas per Olandiją ir Šveicariją. Londonas. — Po priedanga Anglij valdžia jau pasiuntė pabėgėlių į Angliją atvyko vi- 348 tokių šnipų į koncentracijos stovyklas.

Peoples LIETUVIŲ DIDŽIULĖ Krautuve

YRA CENTRAS TINKAMIAUSIŲ

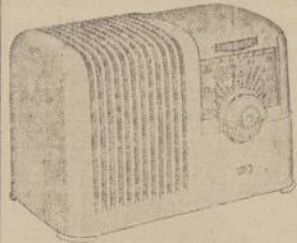
KALEDINIŲ DOVANŲ

Šią Savaitę Viskas Parsiduoda

Už Stebėtinai Sumažintas Kainas

Didžiausias Pasirinkimas — Viskas de Kiekvieno Seimynos Nario

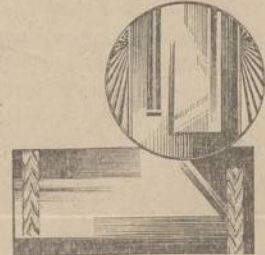
LENGVUS ISMOKEJIMAI

Geras 1940 mados Radio Tinka visiem. Pasirinkimas Midget radio nuo \$7.50 Console radios nuo Console radio nuo \$29.50

Deska reikalinga visuose namuose del kiekvienos seimynos nario. Pasirinkimas nuo \$9.95

Naujas veidrodis papuoš Tamstų namą. Specialės kainos nuo 98c. Gražus didelis paveikslas po \$1.00

Tėvui, motinai ir visai seimynai rekomenduojame šį minkštą gražų kreslą tik už \$14.50. Kiti po \$4.95, \$8.50 ir tt.

Didis išpardavimas Maytag plovyklių, reikia įmokėti tik \$10.00. Kitokių provyklių pasirinkimas nuo \$32.50

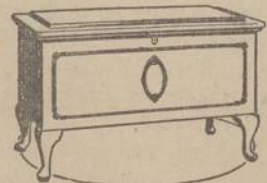
Vaikam staliukų setai nuo \$3.95. Gražios lėlių bogės \$4.95. Puikios rogelės po 98c. Garantuoti laikrodžiai par-

Del sunaus ar dukters tinkamiausia Dovaną, knygom šėpelė. Pasirinkimas už specialę kainą nuo \$3.95

siduoda po 98c. Tosteriai po \$1.00. Lempos po \$1.00. Smoking Stands po 59c.

Del jaunų ir visų moterių praktiškiausia dovana, Cedar Chest, pasirinkimas už specialę kainą nuo \$9.95

Lengvus ismokėjimai

Tukstantį ir vieną kitų dalykų dabar galite rasti Peoples Krautuveje už stebėtinai Sumažintas kainas

Didžiausias Prieš Kalėdinis Išpardavimas

PEOPLES FURNITURE MANUFACTURING COMPANY

4179-83 Archer Ave. Chicago, Ill.

Del patogumo Krautuve atvira vakarais ir Nedėliom nuo 10-tos valandos ryto iki 4-tos po piet iki Kalėdų

Baigant Sandaros Jubiliejaus Metus

25 Metams Praėjus

Siais metais sukako 25 metai kai gyvuoja Amerikos lietuvių išeivijos liberališkas, tautiškas, demokratinio nusistatymo, teisybės, liuosybės ir vienybės skeleidėjas — laikraštis — **"Sandara"**.

Daug dalykų pasaulyje gimsta be niekano pageidavimo, tik šiaip sau. Vienok "Sandara" — tą syk "Ateičiai", 25 metai atgal, buvo ne tik didelė priežastis, bet ir didelis lietuviškos visuomenės pageidavimas, nes tuo laiku leidžiamieji Bostone lietuviški laikraščiai, materialistiniai išrovakavimai nepaisė kaip jie žmones mulkino, bile tik jie darydavo sau iš to gerą biznį. O kadangi apie tą laikotarpį iš Lietuvos atvažiuodavo burliai jaunų vaikų ir mergaičių, pilni energijos, pasiryžę sau laimės ieškoti, ir kadangi jie buvo mažai apsišvėtę, tai jiems buvo lengva bent ką įkalbėti, o ypač jeigu ką nors gero veltui pažadėti. Taipgi buvo nesunku apšauktį išnaudotojais ir kapitalistų bernais tuos, kurie mėgino pasakyti, jog šioj laimės šalyje nėra nieko uždyka.

Jeigu koks lietuvis panorėjo eiti į biznį, pardavinėti pančėkas, šolderius arba kad ir kokias sagutes, tai jau tikras išnaudotojas. O jeigu jau Dieve sergėk koks nors, kokioj nors dirbtuvėlėj lietuvis furmonėlis, tai tas jau tikras juo būti negali.

1912 m. kuomet p. S. Plekavičius kontestavo į Ward'o Reprerentantus ant demokratų tikieta, tai buvo aiškinama, kad lietuviams, kaip darbininkams būtų prasižengimas už jį balsuoti.

Rimtesni ir blaivesni vyrai matė, kad pagal tų laikraščių "švietimą" Amerikos lietuvių nebus naudingi nei sau nei Lietuvai, paliks ignorantais ir kitų, kulturingesnių, tautų vergais. Ir kad tam visam fanatizmui užbėgt už akių, neatbutinai reikėjo laikraščio. Bet kadangi tuo laiku jau du laikraščiai S. Bostone buvo leidžiami ir per tulį laiką žmoniems skiepinę savo ruišes idealogiją, tad, žinoma, trečią laikraštį tam pačiam mieste leisti, imant iš materialio atžvilgio, nebutų buvęs išrovakavimas. Vienok čia nebuvo materialis klausimas. Čia buvo lietuviškumo, žmoniškumo ir teisingumo klausimas.

Kuomet 1913 m. atvažiuo iš Lietuvos Mokslo Draugijos atstovai: Dr. Jonas Basanavičius ir Martynas Yčas, kuriuos "Laisvė" ir "Keleivis" pradėjo nežmoniškai atakuoti ir šmeižti, iš kurių priežasties net draugijose kilo vaidai ir kaip tuos vaidus socialistų laikraščiai savotiškai aprašinėjo, tai tautiškam elementui visai pritruko kantrumo. Tuomet vėklesni ir pasiturinti, kaip ve: K. Jurgelūnas, J. P. Tuinila, A. Ivaškevičius, M. Mockapetris, K. Pratapas, P. Rupelis, P. Čepikas, K. Vilaišis, K. Sungaila, J. Klimas, N. Gendrolis, P. Bartkevičius, J. Dragašius ir kiti, sudėjo po šimtinę kitą ir išleido laikra-

stį "Ateitį", kurio vėlaus vardas tapo pakeistas į "Sandarą". Bet idejos ir pakraipa ta pati pasiliko iki šių dienų.

Sandaros Nuopelnai

Pasidėkojant "Sandarai" ir tiems, kurie nesigailėjo triušo nei savo turto ją iki šių dienų palaikyti, šiandien mes turime galybės visokių biznierių ir jų niekas nepersekiuoja, bet jie yra gerbiami. Užimti aukštesnę vietą kokioj nors istaigoj taip pat nėra nusižengimas, bet garbė ir pavyzdys kitiems. Jei kuriam lietuviui pasitaiko gauti valdišką vietą, ar tai kaip republikonas ar demokratas, mes vistiek jam pagarbos vakarus rengiam. "Sandara" išauklėjo ir išlavino vyrus veikti ir tvarkyti įvairias organizacijas, iš ko yra nauda visiems lietuviams.

Taipgi niekas negali užginčyti, kad Sandara daugiausia prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės iškovojo, negu bile kuri kita srovė Amerikoje, ir lošė svarbiausią rolę išrinkime demokratiškiausios valdžios Lietuvoje 1926 m.

Taipgi už tą visą triušą ir pasiaukavimą, tie kurie dirbo "Sandaroj" — turi kuo pasigirti.

Sandaros Vidujiniai Reikalai

Prieš 25 metus, kaip visoj Amerikoje, taip ir Bostone tautiškas veikimas buvo neorganizuotas. Organizuojant išleisti tautišką laikraštį, buvo kalbinami ir priimami visi, kas tik sutiko remti lietuvišką, tautišką veikimą. Pagal įsitikinimus, žinoma, veik visi buvo katalikai. Socialistų laikraščiai tuomet net skelbdavo, kad "Ateitį" leidžia kun. Tamas Žilinskas, nors ištikro kun. Žilinskas niekuomet prieš "Ateities" bendrovės neprigulėjo.

Kuomet laikraštis pradėjo plačiau veikti; risti ir analizuoti lietuviško pasaulio problemas, bėdas ir vargus, beabejonės, kad kai kur užkliudė vieną ar kitą dvasiškį. Iš tos priežasties nekuriė karštesni katalikai atsitraukė ir išleido savo laikraštį "Darbininką". Tas, žinoma, mūsų laikraščiui nebuvo į sveikatą.

Atgavus Lietuvą nepriklausomybę, tautiškas susipratimas žymiai pakilo ir "Sandara"

ra", kaip tautinės organizacijos — Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organas, pasidarė svarbus, naudingas ir populiarus. "Sandarą" skaitė žmonės Amerikoje ir šimtai ir Lietuvoje. Visi veiklesni Amerikos lietuvių veikėjai ir profesionalai buvo susispietę apie Sandarą. Kitaip ir buti negalėjo! Bet ve, gruodžio 17 d., 1926 m., iš priežasties perversmo Lietuvoje, kaip su perku nu trenkė į visą lietuvišką tautišką judėjimą. "Sandara", kaip organizacijos laikraštis išėina prieš tokią tvarką, kur viršų ima galybė, o ne teisybė. Už tokį pasielgimą "Sandara" nebuvo įleidžiama į Lietuvą.

Tuo tarpu kiti tautiško nusistatymo laikraščiai — "Vienybė", "Dirva" ir "Amerikos Lietuvis" užgrybė Lietuvoj perversmą del asmeniškių išrovakavimų. Ir čia prasidėjo tarpe Amerikos lietuvių tautiečių skirstymasis ir jėgų skaldymas. Iš tos priežasties nukentėjo visa tautiška spauda, veikla ir pristižas.

Aiškiausiai ir svarbiausiai tautiško elemento prastižas ir jėgų nusilpnėjimas pasireiškė SLA. Valdybos rinkimuose. Bet už tai negalim kaltinti sandariečių. Nes tose kolonijose, kur sandariečiai nėra sudemoralizuoti, kaip pavyzdžiui Bostone ir visoj Naujoj Anglijoj, visuomet didžiama balsų tenka tautiniams kandidatams. Taip pat ir seimo delegatų mes visuomet išrenkame didžiumą "savųjų".

Taipgi ir abelman visuomeniniam veikime, ten kur sandariečiai dar nepadrinė, jiems nereičia imti užpakalinės sėdynės. Per paskutinius 25 metus sandariečiai yra išmokę sugyventi su savo kaimynais, kad ir skirtingų pažiūrų. O geriausias budas su kaimynais sugyventi, tai "gyvenk pats ir leisk kitam gyventi". Neapleisk savo ir nuo kitų nieko nenorėk. Didžiama šios šalies lietuvių yra įsitikinę, kad geriau rinkti valdžią su paišeliu, negu su kardu.

Todėl šių Sandaros 25 metų sukaktuvių proga vertėtų višioms seniau dirbantiems prie Sandaros veikimo prabusti ir pamesti užrubežines svajones. O stoti į sandariečių eiles ir padaryti Amerikos lietuvių tautiškas jėgas tokiomis, kokios jos buvo prieš 15 metų. O tas išeis į naudą visiems lietuviams! — J. Lekys.

Skaitykit "Sandarą"

TEGYVUOJA SANDARA SULAUKUSI SIDABRINIO JUBILIEJAUS

Nuoširdžiai sveikiname Sandarą Sidabrinio Jubiliejaus proga ir linkime dar gyvuoti ilgiausius metus. Sandara per 25 metus savo gyvavimo nuveikė didelius darbus savo senos tėvynės ir išeivijos labui ir pilnai tikime, jgo ji tęs tą darbą ir ateityje.

VINCAS IR JULIA ANDRIULIAI
CHICAGO, ILLINOIS

DR. M. T. STRIKOLIS

Žym. Chicagos Lietuvių profesionalas, visuomės darbuotojas ir uolus visų lietuviškų kalų rėmėjas.

Mano Atsiminimai

Tautinės Idos Keliu

Rašo F. Motuzas

Simtmečio rtainis prabėgo nuo ALT, andaros įkūrimo. Per tuos 5 metus daug kas nudirbtu tutinėj, kultūrinėj dirvoj, andien turime džiaugtis švėsmi šį garbinęją jubiliejų prisiminti savo pergyventus rėsčius, laimėjimus ir sunkėbes.

ALT. Sandos įsikūrimas buvo būtinas ir naturalus. Prieš 25 metų taip vadina. Prieš 25 metų taip vadina. Prieš 25 metų taip vadina. Prieš 25 metų taip vadina.

tikros organizacijos, buvo palaida. Prasidėjus pasauliniam karui ir kylant Lietuvos autonomijos bei nepriklausomybės minčiai, atsirado pas Amerikos lietuvių daugiau tautinių, kultūrinių ir politinių rekalų be uždavinių, kuriuos tankiai tekdavo risti bei dirbti bendrai su kitomis srovėmis.

Tautinei srovei esant neorganizuotai, nežiurint jos skait lingumo ir stiprumo, bėdra me darbe susiduriant su kitom srovėm atsikidavo pralaimėjimų. Iš to prieita išvados, kad tautinė srovė reikia organizuo-

SVEKINAME SANDARĄ SU 5 METŲ JUBILIEJUMI

Sveikame Sandarą Sidabrinio Jubiliejaus proga ir linkime gyvuoti dar ilgiausius metus. Sandaros Misija lietuvių išeivijai dar nėra baigta ir reikalauja daug darbo ir pastangų.

V. ir V. KATKEVIČIAI
CHICAGO, ILLINOIS

SVEKINAME SANDARĄ SU 3 METŲ JUBILIEJUMI

Lai bus leista ir man išreikšti nuoširdžius linkėjimus į Sandaros Sidabrinio Jubiliejaus proga.

V. A. KERŠEVIČIUS
SCRANTON, PA.

SVEKINAME SANDARĄ SU 25 METŲ JUBILIEJUMI

Lai gyvoja Sandara ilgiausius metus ir darbuojasi Lietuvos ir Amerikos lietuvių gerovei.

GEORGE ŠUKYS
CHICAGO, ILLINOIS

ti ir to pasekmėje įsikūrė A. L. T. Sandara.

Tais laikais ir katalikai neturėjo šv. Juozapo darbininkų sąjungos, neturėjo Federacijos, bet katalikai tikybinių jausmo vedami susiklausydavo geriaus už mus ir savo poziciją atlaikydavo. Gerai organizuota ir gana veikli tais laikais buvo socialistų sąjunga, todėl sušauktame 1914 metais Brooklyno seime, socialistai, kaip organizuoti, paėmė viršų. Tas nuotykis buvo gera pamoka tautiečiams ir to seimo dalyviai pradėjo organizuoti ALT. Sandarą.

Kaip visuose atsitikimuose, taip ir šiame, kada vieni pradeda organizuotis geresniam ir sekmingesniam darbu, tai kiti žiūri tame sau pavoju. Taip ir Sandarai pradėjus organizuotis, iš katalikų, o dar daugiau iš socialistų pusės pradėta intensyvis puolimas Sandaros organizacijos ir tų žmonių, kurie ją organizavo. Prieš Dr. J. Šliupą, J. O. Širvydą, V. K. Račkauską, A. Rimką ir kitus grėbtasi įvai-

raus šmeižto. Sandariečiai buvo vadinami sandarokais, šilup tarniais ir kitokiais vardais. Mat norėta Amerikos lietuvių tarpe Sandaros vardą diskredituoti. Bet, kaip Maironis sako: "Neužtvėnsi upės bėgimo", taip nesulaikė jie naujo Sandaros kilimo, kuri sunkioje kovoje žengė pirmyn, atliko didelius darbus, ypatingai kuriantis nepriklausomai Lietuvai. Jei šandie Sandara susilpnėjo, yra gal ne viena to priežastis, bet svarbiausia tai, kad žydėjimo laikais sandariečiai mažaj tesirupino įsitvirtinti ir užtikrinti savo organizaciją ateitį. Visus savo darbus, rupeščius ir dolerius sudėdami savo senosios tėvynės laisvės ir nepriklausomybės sukurimui.

Sandaros įsikūrimo pirmomis dienomis aš stovėjau tarpe sandariečių ir socialistų sąjungos ir akyvai sekiau jų kovą. Atsimenu, kada ALT. Sandaros principai buvo prof. A. Rimkos parašyti, seimo priimti ir išplatinti, "N." redaktorius (Seka ant 6-to pusl.)

SVEIKINAME SANDARĄ 25 METŲ SUKAKTUVĖSE

Linkime ilgiausiu metų Sandarai gyvuoti ir darbuotis senos tėvynės Lietuvos ir visos išeivijos labui.

JUOZAS KASTECKAS IR ŠEIMA
CHICAGO, ILLINOIS

ALIEJINIAI PEČIAI

Didelis Pasirinkimas Visokių Išdirbysčių Aliejinių Pečių
Del Apšildymo 3 Kambarių \$29.50
Del Apšildymo 5 Kambarių \$49.50

Tik 10% Įmokėti, o Likusius ant Lengvų Išmokėjimų

Roosevelt Furniture Co.
2310 Roosevelt Road Tel. Seeley 8760

Sandaros Kurimosi Laikotarpis

Pažvelgus 25 Metus Atgal

Minint Sandaros 25 metų gyvavimo jubiliejų, noroms nenoroms tenka pažvelgti ir į praeitį, bent kiek tas yra susijęs su Sandaros atsiradimu ir jos 25 metų darbuote.

Į Šv. Valstiją atvykau 1912 metais. Tuomet lietuvių tautinis susipratimas dar tebuvo tik vystikluose. Tiesa, tai buvo laikotarpis, kuomet lietuviškos draugijos, chorai ir įvairūs jaunimo rateliai dygo kai grybai po lietaus.

Besikuriančioms visoms draugijoms ir draugijėlėms, pradėjo kristalizavotis ir lietuvių politinės pažiūros. Dalis lietuvių grupavosi prie parapijų bei stėjo į katalikiškas organizacijas. Gi kita dalis, bėgdama nuo kunigų globos (kurie tautiniai buvo mažai susipratę), nubėgo į kitą kraštutinumą — tapo "revoliucionieriais".

Toj kolonijoje, kurioj man teko gyventi (1912—1917)

suorganizavome pirmą lietuvišką chorą. Iš pradžių susipietė gan gražus burys jaunimo ir pradėjome neva lietuvišką darbą. Pradėjome mokinėti "Sveiki broliai" Marsalietę ir kitas panašias dainas. Kartą paklausiau mokytojaus kodėl jis nepamokina mus Lietuva Tėvynė Musų. Jis atsakė, jog mokys tokias dainas, kokių tik choras pageidaus.

Sekantią dieną susirinkime daviau įnešimą, kad, apart kitų dainų, mums, kaip lietuviams, būtų pravartu pasimokinti ir Lietuvos himną. dalis choristų tam pritarė, bet didžiama tik pasijuokė. Po šio susirinkimo ir įvyko choro skilimas — patriotinio nusistatymo nariai pasitraukė ir sutvėrė naują chorą, o "revoliucionieriai" pasiliko prie Marsalietės.

Tai yra nuotykiškas vieno kolonijoj, bet panašius vaizdus tuomet buvimo galima užtikti visur.

Prasideda Pasaulinis Karas Užsiliepsnojus pasauliniam

karui, kaip žinome, Lietuva viena pirmųjų atsidurė karo sukuryje. Amerikos lietuviai pradėjo galvoti apie suteikimą šokios tokios pagalbos savo broliams užjūry. Pradėta kalbėtis ir apie lietuvių visuotinę seimą.

Katalikiškoji visuomenė, kuriai, su maža išimtimi, vadovavo dvasiškija, buvo atsiru-bežiavusį nuo kairiojo sparno, nesutiko bendrai šaukti visuotinę seimą. Gi tautinė visuomenė, kurį tuomet buvo neorganizuota, ėjo kartu su socialistais. Tačiau kalbamuoju seimu, kuris įvyko Brooklyne pradžioj spalio mėnesio, 1914 metais tautinė visuomenė labai nusivylė savo "tautičiais". Čia jau tų laikų socialistai, vadovaujami Grigaičio, Pruseikos, Stilsono ir kitų, parodė kuomį jie ištikrųjų buvo.

Tautinei visuomenei neliko nieko kito daryti, kaip tik organizuoti ir organizuotai kovoti su ištautėjusia lietuvių dalim. Ir, užbaigus "visuotinę seimą", susirinko į kitą svetainę, kur ir tapo įsteigta Amerikos Tautininkų Partija, kuriai vėliau buvo duotas vardas — Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.

Tai buvo sunki pradžia. Vienoj pusėj bažnytiniiai, kurie pirmoj vietoj katalikai, o tik antroj vietoj lietuviai. Gi antroj pusėj internacionalistai, kuriems tautos reikalai tik tiek terupėjo (tiek ir teberupė) kiek reikalauja jųj biznis ir visą laiką tik ir kalbėjo apie "nedalinamąją" Rusiją. Bet kaip tekantio vandens negali amžinai užtvenkti, taip ir tautinė organizacija kasdieną stiprėjo.

Ir štai sausio 1 ir 2 dienomis, 1916 metais Philadelphiaj susirenka 2-ras ALT. Sandaros seimas. Siame seime jau tapo priimti ir Sandaros principai, kuriuose tarp kitko yra pasakyta: "Troksdami mūsų tautai kuoplačiausios liuosybės, mes stovėsime už pilną Lietuvą nepriklausoma ir nors po ilgų kovų, atgavo ir seną sostinę Vilnių. Ir nors ir nedidelė valstybė, bet ekonominiai geriau stovi už didžiuosius kaimynus.

Gi žodį demokratija arba demokratas, vartodavo tik tada, kuomet norėdavo pajaukti. Dabar gi ir jie patys pradėjo deklamuoti apie demokratiją.

Sandariečių Darbai Lietuvių Išėivijai ir Lietuvai

Nuo Sandaros užgimimo iki šios dienos sandariečiai dirbo ir tebedirba pagal savo užsibrėžtus dar 1916 metais principus. Jie per savo (tą pačią dieną įsteigtą kaip ir Sandarą) Nepriulgulmubės Fondą surinko šimtus tukstančių dolerių ir atidavė juos Lietuvos reikalams; jie pirkė ir kitiems pardavinėjo Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus; rinko parašus, reikalaujant Šv. Valstijų pripažinti Lietuvą, kuomet tuo pačiu kairieji sakė "Lietuvai nei cento".

Bet tenka prisipažinti, kad taip veikdami sandariečiai neįstengė pasistatyti sau raudon-

etnografinę epriklausomą Lietuvą su sosne Vilniuje." Tada tai mus kairysis elementas ir palei savo kakarines. Girdi patrio; pakvaišo. Kas matė svajoj apie nepriklausomą Lietuvą? Bet šiandiena jau visi mat ir žino, kas tuomet buvo pivašė. Šiandiena Kad sandariečių ir Sandaros misija buvo legalo sunki, tai turime su agailėtavimu pasakyti delto, kad lietuviai buvo tautiniai asipratę. Net ir turint nepriklausomą Lietuvą per virš 20 metų, lietuvių išėivijos didelė dalis visiems de vyniems vėjas, tik ne Lietuvai.

Mūsų Atėies Darbai

Mes, sandariečiai, dirbusieji per 25 metų Lietuvos ir išėivijos labui, kleidodome savo organizacijų reikalinguosius darbus. N ir šiandiena mes visuose tautiniuose darbuose patys piniėj, bet kuomet prisieina tiek padirbėti savo organizacijai, mes jaučiamės pavargulais, apsensulais ir pan.

Taigi, baigdami šiuos savo jubliejinius mes, pasistatykime sau už pagą nors kiek padirbėti ir savo organizacijai. Sustiprinkin ir savąias jėgas.

Vnas Pirmųjų.

Atsimnimai

(Tąsa nuo šo pusl.)

rius p. P. Grigait vietoje kritikos pareiškė, kad Sandaros principai mažai skyla nuo socialistų sąjungos principų. Esą kam reikėjo ir sklyns. Socialistų vadų akyse Sandaros principai buvo O. K., be tuom pačiu kartu jie visais budais kenkdavo Sandarai ir et šmeiždavo. Pats p. Grigaitis buvo atkaklus Sandaros priešas iki skilimo su komunistais.

Prisiužiurėjęs Amerikos lietuvių srovinej kovai, nutariau štoti sandariečių eilėn. Žinoma, ne delto, kad Sandaros vardas gražus, bet del to, kad Sandara, kaip organizacija ar partija turėjo ražesnius ir didesnius idealus, o svetimus,

DR. C. Z. VEZELIS

Plačiai žinomas ir pasekmingas profesionalas, kuris šiaisiais metais taipgi paminėjo 25 metus savo profesijinio darbo.

bet lietuviškus, del kurių buvo, yra ir bus verta pasisvēsti, dirbti, kovoti ir gyventi. Kuomet socialistų sąjunga turėjo pasirinkusi garbinti tarptautinį, žydų tautybės žmonių sukurtą socializmą, Rusijoje ir kitur besirutuliuojantį despotišką komunizmą, ir šiandien galiu pasakyti, kad pastodamas sandariečių eilėn nepadariau kalidos. Dr. K. Drangelio žodžiais tariant: "Geriausia dirbti Sandaroje", nes jauti ir žinai, kad dirbi didelę tautos darbą, kad eini lietuvių ir žmogaus pareigas, kad kuri

F. MOTUZAS

Žymus Detroito Lietuvių Veikėjas ir T. M D-jos Pirmininkas.

SVEIKNAME SANDARĄ SU 25 METŲ JUBILIEJUMI

Tegyvuoja Sandara ir Sandariečiai ir dirbuojasi Lietuvos ir visos išėivijos labui kaip ir praicityje. Sandaros uveiktieji darbai yra brangus lietuvių išėivijai ir Lietuvai.

SLA 134 KUOPOS VALDYBA CHICAGO, ILLINOIS

savo garbingos tautos, savo viegimčių, ateitį, gerovę ir garbę.

Sandariečiams tokią linkmę dirbant ir bendrai visos tautos reikalais rupinantis, reikia stebėtis, kad atsiranda pavydų, kenkėjų ir priešų iš kitokio įsitikinimo žmonių, kurie tankausiai pasirenka garbinti svetimus dievus. Bet paskutinių laikų ir pas tokius lietuvių sandariečių skelbtosios idejos pradeda prigyti ir darytis šventomis, bet sandariečiams mokytojaus titulo pavydima. Bet vistiek mes galime didžiūti, ankstyvesniu supratimu ir įgyvendinimu tautinių demokratinių idejų, ne tik pas save, bet ir pas politinius priešus.

Dabar 25 metų jubiliejų praleidžiant, turime rengtis didesniems darbams. Svarbiausią įdiejoti budų sujungti į vieną broliją tautines grupes ir visus sąmoningus lietuvius Amerikoje.

Iš Laikraščio Gali Daug Ko Įdomaus Pasimokint

Ar nori įsigyti platesnį akiregį, platesnį horizontą matymų pasaulio?

Man rodos, kad visi sveikai protaujanti lietuviai nori matyti platesnį pasaulėregį. Kiek tu broliži ir sesute duotum grynais pinigais tam, kuris tavė užneštų ant aukšto — pavadinsime O'Hairijos kalnais — duotų tau progą pamatyti gy-

venančius žmones ant šios žemės rutulio. Tu pamatytum: Kas verkia, dejuoja; kas šoka, linksminasi; tu pamatytum saldžialiežuivius, kurie tavę apgaulioja, skriaudžia; beširdiškai tyčiojasi iš tavo lengvatikystės ir pasidavimo nesipriešinant iš tavo pusės — am žiname skurde gyventi sutinki. Tą viską galėsi sužinoti ir pamatyti tikrąją šviesą ir teisybę ir kaip kokiais budais ir priemonėmis tu galėtumei išbristi iš to amžinojo skurdo ir tapti laimingu, dėkingu, kad gyvenai ant šio žemės rutulio.

Viską tai, tu galį šiandien sužinoti ir gaires surasti prie tikrojo gyvenimo, prie gerbuvio, prie palaimos netik sau, savo šeimai, savo lietuvių tautos nariams, bet po draug visai žmonijai palengvinti greičiau prieiti prie gerbuvio ir palaimos.

DR. S. NAIKELIS

VIRK SU GASU Ir Sutaupyk Skirtuma

WE SET THE CONTROL... GO TO THE MOVIES... AND DINNER'S READY WHEN WE GET BACK!

Naujos mados Gasinis pečius yra taip skirtingas nuo senos mados, kaip yra skirtingas šių dienų automobilius nuo anų laikų automobilių! Moderniškas automatiškas gaso pečius yra paskutinis žodis virime, patogume, svarumė ir ekonomiojoj! Chicago's šeimynos skaičiuje apie 1300 kas savaitė iškeičia senus į moderninius Gaso Pečius!

Tik moderniškas Gaso Pečius turi viską pagerinimui Jusų Virimui!

- VIRSUTINIS DEGUONIS užsideda automatiškai. Nereikia degtukų — gausit karščio kiek jums reikalinga.
- PATVARUS DEGUONIS veikia viršui geriausiai kas yra žinoma.
- KAKALYS KARĖJĮ KON TROLIUOJAS užbaigia spehojantį virimą — laiko kakalį karštu iki 5 laipsnių reikiamos temperūros.
- BEDUMIS KEPIMAS prašalina dumus, kepa du kart greičiau.
- AUTOMATINE LAIKRODINE KONTROLE (pasirenkant) uždega ir užgesys kakalį jums nesant namie.
- TUKSTANCIJAI SKIRTIN GO KARŠCIO. Jus galite gauti tik skirtingo laipsnio karštimą. Nereikės laukti!

Liberalė nuolaida už jusų seną pečių — Jusų senas Pečius kaip įmokėjimas — Lengvi išmokėjimai.

MODERN COOKERY. CONSTANT HOT WATER. SILENT REFRIGERATION. GAS HEATING. THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY. PHONE WARRIN 3000

TEGYVUOJA SANDARA SULAUKUSI SIDABRINIO JUBILIEJAUS

Sandara sulaukusi 25 metų gyvavimo sukaktuvių gali pasididžuoti atliktais darbais Lietuvos ir išėivijos gerovei.

Linkiu, kad sandariečiai ir toliau būtų ištikimo lietuviškos gynėjai.

DR. M. T. STRIKOL
4645 So. Ashland Ave.

TEGYVUOJA SANDARA SULAUKUSI SIDABRINIO JUBILIEJAUS

Ilgiausių metų Sandarai gyvuoti darbuotis lietuviškoje dirvoje. Sandara yra vienintelė organizacija, kuri kovojo ir tebekovoja už Lietuvos Nepriklausomybę ir netarnauja jokiems internacionalams.

SANDAROS 10 KP. VALDYBA IR NARIAI
NEW HAVEN, CONN.

Lietuviai Amerikoje

Muz. A. Kvederas Išjudino Detroito Lietuvių Meną

Gražiai Nusisėkė Papatyti Operetę "Malunininkas ir Kaminkrėtis"

Sekmadienį, lapkričio 26 dieną, Lietuvių svetainėje Detroito Lietuvių Dailės Choras, vadovaujamas muz. A. Kvedera, surengė pirmą šiam sezonui vakarą. Buvo pastatyta M. Petrausko operetė "Malunininkas ir Kaminkrėtis" ir koncertinė dalis.

Šis muz. A. Kvedero vakaras buvo suruoštas vos į du mėnesius, bet reikia pasakyti, jog jis nusisėkė visais atžvilgiais. Publika susirinko tiek, kad didžiulė Lietuvių Svetainė nebuvo galima uždaryti duris.

Operetė vaidino ir pats A. Kvedaras, kaminakrėčio rolė. Jis tai buvo tikras artistas. Prano rolę pildė J. Valukas, geriausias Detroitiečių tenoras. Malunininku buvo Dilus; kurčia Barbora — Dilienė. Tai ne nuilstama teatro mėgėja ir darbuotoja. Teklytė — M. Jurkiūtė buvo tikra Dievo dovana. Ji gražiai vaidino, gražiai dainavo. Įdomus buvo ir E. Masonis, Sabuko rolė. Savo dalį jis išpildė tikrai artistiška. Po vaidinimo ir penkiolikos minučių pertraukos dainavo choras, merginų kvartetas ir poni Kvedarienė, kuriai buvo įteiktas gėlių buketas.

Chorui esant scenoje, priešaky susirinko apie pora desėtkų berniukų ir mergaičių. Tai mažųjų choras, kurį taip pat mokią p. A. Kvedaras. Jie irgi sudainavo porą dainelių ir publika gausiai plojo.

Jaunuoliai pasiūtinus nuo estrados choras programos užbaigimui uždainavo "Lietuviais Mes Esame Gimę, Lietuviais Norime ir Buti". Šią dainą, matyt, pataikinta į publikos lietuviškuosius jausmus, nes chorui sustojus dainuoti plotą per porą minučių visų karštumu.

Su pirmu Dailės Choro vakaru, vadovaujant muz. Kvedarui, pasirodė, jog Detroitas pradeda naują muzikos-dainos era. Jau nuo muziko Olšausko ir komp. M. Petrausko Detroito nebuvo žymesnės muzikos, todėl muzikališką vakarų ir operėčių neįstengta pastatyti. Taigi Detroito publika pasirodo išalkus geresnės muzikos ir dainos. Už tai taip gausiai ir susirinko į šį rengimą. Kiek girdėjau, sekanti opera bus "Birutė". Valio muzika Kvedaras, Valio Detroito Lietuvių Dailės Choras!

— Reporteris.

SO. BOSTON, MASS.

Lankės 'Tėvynės' Redaktorius

Lapkričio 27 dieną Bostone lankėsi "Tėvynės" redaktorius K. Jurgelionis. Greitomis jam buvo surengta Sandaros salė, susivienijimo veikėjų konferencija. K. Jurgelionis aiškino kaip prirašyti naujus narius ir tuo pat sykiu įteikti sidabrinę dovaną p. J. M. Tumavicieniui už prirašymą daugiausiai naujų narių; SLA.

Toliau tęsiasi aiškinimas ap-

pirm., Zdankienė sekretorė, V. Količienė finansų sekr., J. Viktoravičia išdinininkas; J. Bickimaitis ir V. Virbickas išdė globėjai. — Narys.

Kaime

Ir siltas ir kviepiantis lietuviški smulkiais sidabriniais lašais nudažė ir beržus ir liepas, ir sodą dažais įvairiais. Ant liepų rasa deimantinė drėbėdama mirga bailiai, tarp medžių šakų įspynę žybiuoja žalsvi spinduliai. Po orą karveliai lakioja, klegena ant stogo garnys, ir stov' vidur kiemo valkoje giliai susimastę gaidys. O ten, už kaimo sodybų, kur platus žaliuoja laukai, nusvyro iš oro platybių skaisčius vaivorykštės sparnai, ir stovį lyg vartai į rojų. Lyg puikus vainikas laukų, ir linksmina liudną artojų ir žada jam šviesų rytojų ir viltį geresnių laikų.

ŠIAULIAI

Dviejų Jaunuolių Tragedija

Šiauliuose, Pabalių priemiestyje, jaunuolis St. Pupšys trimis revolverio šūviais sunkiai sužeidė Eug. Juchnaitę (VI klasės mokinį) ir po to vieną šūvį paleido sau, sunkiai sužeisdamas galvą. Abu jaunuoliai tuoj buvo nugabenti į miesto ligoninę, kur St. Pupšys, neatgavęs sąmonės, mirė, o Eug. Juchnaitė dar tebėra ligoninėje su dideliu pavojumi gyvybei. Tikros šovimosi priežasties kol kas dar nepavyko išaiškinti, tačiau spėjama, kad tai bus nelaimingos meilės paseka. Daroma kvota.

draudos skyrių. Po viso to pra nešimo prasidėjo klausimai, kurie p. K. Jurgelioniu nebuvo visai malonus ir jis turėjo gerokai aiškintis. Po visko san daretės prirengė užkandų ir vėl kalbėtasi toliau iki vidurnakties. — L. J. S.

PITTSBURGH, PA.

Nominacijų SLA. 40 Kuopoj

Šioj kuopoj yra visokių grupių, todėl ir susivienijimo balsavimuose pasirodė skirtingų nuomonių. Kuopos finansų sekretorė V. Količienė, buvus komunistė, dabar socialistė karščiajos taip, kad net juokas emė. Atėjus į mitingą jau visos kėdės buvo užverstos kandidatų sąrašais, o prie durų pasodino savo sūnų su ekstr "literatura". Kitos grupės jokių lapelių nedalino.

Prasidėjus mitingui J. Virbickas paaiškino, jog dalinami lapeliai nėra oficialūs ir nariai gali balsuoti už ką nori. Į prez. F. Bagočius buvo 38 balsus; Laukaitis 11; Miliauskas 9. Į vice-prez. Mažukna 45; Šalmienė — 6, Kerševičius — 7. Į sekretorius M. Vinikas 33, Pilka 17, Zambliauskas 5. Į įždin. K. Gugis 29, Bačiunas 17, Zabolockas 6. Išdo globėjai Mikuziūtė 41, Dargis 23, Mockus 19, Brazauskas 16.

SLA. 40 kuopos valdyba taip išrinkta sekanti: K. Sinkunas, pirm., J. Virbickas vice-

Norwood, Mass.

Pramoga Atidėta Iki Gruodžio 27 Dienos.

Gerb. Norwoodo ir visi apielinkės lietuviai, kurie turite SLA. 328 kp. ir Sandaros 33 kp. laimėjimo tikietus ne numeskite jų. Traukimas įvyks vietoj gruodžio 13 dienos — gruodžio 27 dieną. Tokia permaina reikėjo padaryti dėl to, kad gruodžio 13 dieną svetainė užimta kitų.

Taigi traukimas 10 dovanų ir "Beano" pramoga įvyks po Kalėdų, trečiadienį, gruodžio 27, 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje, St. George St. Visus mažus ir didelius kviečiame atsilankyti vardan komiteto abiejų kuopų.

— J. M. Tumavicieni.

Lietuvių Namų Sukaktuvių Pramoga

Lietuvių nuosavo namo 25 metų jubiliejaus minėjimas įvyko lapkričio 30 d., 1939 m. Norwood, Mass. Programą atidarė A. K. Nevickas. Savo ižanginė kalboje apibėgo namo įsikurimo istoriją ir pakvietė taip vadinamą Lavinišios Ratelio chorą sudainuoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Tas choras savo gyvavime turbut pirmą kartą prasimokino dainuot Amerikos ir Lietuvos himnus, nes iki šiam laikui visuomet dainuodavo "Sveika Rusija" ir kitas revoliucijines dainas. Suprantama, keičiasi vėjai, keičiasi ir jo garsai. Prabėgo daug pavasarių bei vasarų ir štai nors vėlai rudėnį, bet susilaukėm ir išgirdom iš jų sustiprusių lupų patrio-

Laisva Tribuna

Apie Apsurdišką Kritiką

Bolševikų principais vadovaujantis, benokslis ga buti profesorium, aritmetiks nemokąs — inžinierium, gaidų nepažįstąs — kompozėrium, o visiškai "negramatni" — meno kritiku. Tokios atėgorijos bolševikiškų "kritikų" pasirodė vienas asmuo pivadines "Patyrusiu daininku". Jis savo gramėzdžišis sa-paliojimais patalpinta komu-nistų dienrašty bandė sukri-tikuoti! Margučio pėngimū Chicagoje, bet išėjo tp, kad jis spaudamas kitiems pataikė pats sau į akį.

Norėdamas pasirodi labai "dideliu kritiku" praėjo kalbėti apie meną, apie urį neturi nei pagrindines sąvokas, nors to meno sako įeškojęs labai ilgai, bet... "p45 metų pasirodė, kad nėra mo." Todėl ar nenuostabu, il jis negirdėjęs simfoninės muzikos, musų liaudies dain vadina "vilkų staugimu", šikos kritikos motyvai jam vetimi ir savo politiška pažą išliejo koliojimais išvadjamas vi-sus, neišskyrus ir vės, čigo-nais. Simfonijos opestros di-rigentū adv. A. Čapšmeizė kurėiu, dainininkū Alšauskū — ubagu. Negalamas tie-siog įkasti toms sotėms, ku-rios dainavo ir bevikų pa-rengime, jis užsipū ant mi-krofono kam jis bę padidi-na. Kalta taip paur jaunos solistės nosis, kad er ją bal-sas išeina.

Pagaliau net tois melagin gas nesąmones skėdzia saky-damas buk filmā "Laisva Lie-tuva" pagaminta Motuzų, o juok ekrane buvā aiškiai pa-sakyta, kad jū rnavo G. Ros mis, o direktoris buvo adv. Odis ir komp. Vanagaitis. Ir tas aiškiai bdo, kad bolševikiškas "kritas" nemoka skaityti.

Bet štai kamėjo pakastas; Margučio parengimū labai vy-kusia satyra buv atvaizduo-tas pats didysis bolševikų bo-kas Stalinas, o yčių choras kartu su Margu choru su-

dainavo labai populiarę dai-ną: "Mus Lietuvoj jau priviso raudonų šarančių" ir tt. todėl va del ko bolševikų spaudoj pasirodė "negramatno kriti-ko" šmeižtas komp. A. Van-a-gaičio adresu.

— Raudonas Šarančius.

Nominacijų Pasekmės SLA. 36 Kuopoj

Susirinkimas įvyko pereinū trečiadienį, Chicagos Lietuvių Auditorijoje. Kuopos valdybon išrinkta: pirmininku A. Zala-torius; vice-pirmininku V. Abrozė; sekretoriū—M. Vai-dyla; fin. sekretoriū J. Bal-chuas; išdinininkū—P. Juoz-a-pavičius; išdo globėjais A. Bračiulis ir F. Platkauskas; Dr. Kvotėju—Dr. A. L. Gari-čiunas. Nominuojant SLA. Pildomą Tarybū buvo tokie rezultatai:

Į Prezidentū:	F. Bagočius	41
	V. Laukaitis	38
	J. Miliauskas	6
Į Vice-Prezidentū:	V. Kerševičius	28
	J. Mažiūkna	50
Į Sekretoriū:	M. Vinikas	47
	S. Pilka	26
	K. Michelsonas	6
Į Iždininkū:	K. Gugis	53
	J. Bačiunas	19
	Zebrys	6
Į Iždo Globėjus:	S. Mockus	41
	P. Dargis	48
	E. Mikuziūtė	34
	J. Brazauskas	27
	J. Smulstys	5
Į Daktarū Kvotėjū:	Dr. A. L. Graičūnas	31
	Dr. S. Bičis	25
	Dr. Stanislovaitis	28

Girtuokliavimo Pasekmės

Biržų valsč., Kuokaviečių km. gyventojas pasiprašęs kai mynų į svečius naminio alaus gerti, o kai įsigėrė, pradėjo muštis. Tų muštynių metu mir tainai buvo užmuštas pil. Grau žinis. Apygardos teismas Kurkaus kų už tai nubaudė 12 metų sunk. darbų kalėjimo.

Sukys-Doody-Antonisen, Inc.

Naujoj Vietaj

352 South Halsted Street
Patarnau Lietuviams Dar Geriau Negu Praityje

G. A. SUKYS, resident of

SUKYSDOODY ANTONISEN, INC.

322 South Halsted Street

VALANDOS: Ar., Treč. ir Šešt. nuo 9 iki 8:30 val. vakare
Kitais dienomis nuo 9 iki 8:30 popiet

Vyro Paieškojimas

(Šių Laikų Dainelė)

širdis nerimsta, nuobodu yra,
Norėčiau rasti sau trečią vyrą.
Oi lyliā-lyliā, ai lyliā lyliā...
Norėčiau rasti sau trečią vyrą.
Nors savo amžj jau du turėjau,
Bet jų įvertint aš nemokėjau.
Oi lyliā-lyliā ir tt.

Pirmą syk vedžiau našlį Džianukū,
Jis man užrašė savo namukū.

Parnešęs "peidē" man įtikėjo;
Kā su ja veiksiu — jam nerupėjo.

Nors manim buvo jis sužavėtas,
Bet kaip vyras atrodė lėtas.

Keista tas viskas šiandien atrodo,
Bet su juo buti man nusibodo.

Sutikau "parēj" Antaną Žiliū,
Kuris turėjo automobilū.

Man jis iškarto labai patiko,
Nes negailėjo išleisti skatiko.

Pamečiau Džianū ir persiskyriau,
Bet lauktos laimės aš nepatyriau.

Turėjau kavą anksti išvirtū,
O savo "peidēs" nenor man skirtū.

Jei perka sunkia, tai antros rūšies;
Negi su juoju kasdiena mušies...

Į trumpų laikū pradėjo senti;
Kaip gi su tokiu vyru gyventi?

Nusiskundimū jis nebemėgo
Ir prieš Velykas nuo man' pabėgo.

VICTOR BAGDONAS LOCAL & LONG DISTANCE MOVING

Perkraustom forniečius, pia-nus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Musų Darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.
3406 So. Halsted Street
Saukitel. YARds 3408

M. J. KIRAS Home Builders Real Estate

NOTARY PUBLIC INSURANCE OF ALL KINDS
3251 So. Halsted St.

Nuo vyrų sunku vis vien atrasti. Todėl norėčiau dar vieną rasti.

Nors ir nejaunas ir kojos draikos, Bile tik kelnės ant jo dar laikos;

Sutikčiau mielai už jo tekėti, Senų kvailumų — išsižadėčiau.

Storai apdrausčiau jį nuo nelaimės, Ir vėl gyvenčiau be jokios baimės.

— A. P.

Seinų Zydai Nesumokėjo Kontribucijos.

Pabėgėliū iš Seinų pasako-ja, kad vokiečiai, tik užėmus Seinus, žydams uždėjo 50,000 zlotų kontribucijos. Kadangi visi turtingesnieji žydai išbė-giojo iš miesto anksčiau, negu ten pasirodė vokiečių karuo-menė, tai tokia suma iš bied-mesniū žydu nebuvo surinkta. Kontribucija buvo uždėta ir kitų miestų ir miestelių žy-dams.

MARGUTIS DIENZODIS LEIDZIAMAS IS WHFC

ASTUNTI METAI!

Sekmadieniais—1 val. popiet Darbo Dienomis—9:30 v. v.

Zinios, Pranešimai, Skelbimai, Mirties Pranešimai, Paskaitos ir t. t.

Klauskytės Margučio Radio Programų Kas Vakara!

9:30

(Chicago Daylight Saving Time)

• PENKTADIENIAIS • SEŠTADIENIAIS

7 v. v.

WHFC (1420 kiloc.)

REAL ESTATE

TEIKIAME PATARIMŲ MORGICIŲ IR TAKSŲ KLAUSIME...

Turime Visokių Bargenų Namų Pirkėjams... NOTARY PUBLIC INSURANCE IR PASKOLOS.

2608 West 47th Street Tel. Lafayette 1083

DVI MODERNISKOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS

JUCUS SISTERS RESTORANUOSE VISUOMET GERAS IR SKANUS VALGIS, GERAS IR MALONUS PATARNAVIMAS — ZEMOS KAINOS.

Jucus Sister Restaurants

3241 So. Halsted Street
1608 West 47th Street
CHICAGO, ILLINOIS

Leo Norkus, Jr. AMBROSIA & NECTAR Beer Distributor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė pa-dirbti dar geresnį alų, kurį už-vardinom —NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urho (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2423 W. 64th Street Tel. Hemlock 6240

Chicagoje

Dr. S. Naikelis Gavovaldžios Paskyrimą

Šiame dienomis Dr. S. Naikelis išvyko į Texas valstiją, kur federalė valdžia paskyrė jį karišku gydytoju. Kai apsi pažins su vieta, tai jis perkels ir savo šeimyną. Dr. S. Naikelis yra buvęs armijos gydytoju pereinam pasauliniam kare.

Jo išvykimas iš Chicago yra labai apgalvėtas, nes Dr. S. Naikelis buvo ne tik geras profesionalas, bet taip pat ir žymus veikėjas tautinėje diroje. — A. A.

Apšvieta Rengia Bazarą Šiam Sekmadieny

Sušelpimui Vilniaus krašto gyventojų Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta" rengia bazarą šiam sekmadieny, gruodžio 10 d., Lietuvių Auditorijoje. Pradžiai 1 val. po pietų, pradės kviečiami atsilankyti. Prieš 12 val. pradės lietuvių draugijų Lietuvos Konsulas P. Daužvardis vyksta į Washingtoną.

Penktadienio vakare į Washingtoną išvyko Lietuvos Konsulas p. Daužvardis. Jis ten išbus keletą dienų ir laikys pasitarimą atstovybėje.

Ginčiai Apie Pasninką Trečiądieny

Pereinam trečiądieny iš Gary, Ind. atvyko kun. Draugelis ir Juciaus restorane užsakė mėsos orderį. Sėdėjęs prie stalo komp. A. Pocius pastebėjo, jog tai "čvertis metų" ir mėsisko negalima valgyti. Tačiau kun. Draugelis atrėžė, jog ne tik šia trečiądieny, bet ir penktadieny galima valgyti mėsą ir už tai Viešpats neužsirustins.

Perėjo Kelias Rankas Ir Žiurek Ką Atnešė

Laike p-nios S. Čerienės priimtųjų Vilniaus reikalams buvo surinkta pora desėtų dolerių. Ir visi turėjo užtektinai "fun". Štai p-nį D. Kuraitienę nusipirko iš sandariečių bazaro gėlių puodą ir nusinėšė į viršų. Čia tuojau padarė laimėjimo tikėtus ir išpardavė. Gėlių puodas teko poniai Šukienėi, kuri gražino jį. Bilietukai vėl buvo išplatinti ir paskelbtas naujas laimė-

jimas. Gėlės teko P. Sarpaliui, kuris jų irgi neėmė. Tris syk pakartojus susidarė nemažai centų lėbarybės tikslams ir niekas nesijaucia nuskriaustu.

Nominacijos Į S.L.A. Pildomą Tarybą 217 Kuopoj

Sekmadieny, gruodžio 3 d. įvyko priešmetinis SLA. 217 kuopos susirinkimas, kuriame buvo nominuoti kandidatai į Pildomą Tarybą. Balsaj pasi-dalino sekanciai:

Balsų	
V. Laukaitis	30
F. Bagočius	1
Vice-Prezidentą:	
V. Kerševičius	30
J. Mažiukna	1
Sekretorių:	
M. J. Vinikas	31
I Išdininką:	
J. Bachunas	30
K. Gugis	1
Izdė Globėjais:	
S. Mockus	31
J. Brazauskas	31
Daktaru Kvotėju:	
Dr. S. Biežis	31

Į kuopos valdybą išrinkta: pirmininku Ch. Maskin; Vice-pirm. adv. Ch. Zekas, finansų sekretoriu Geo. Grybas; sekretoriu P. Grybieni; išdininku J. Vitkus.

Bazaras Suteikė Stambią Paramą Vilniaus Kraštui

Rengtas Sandaros svetainėj bazaras suteikė gerą paramą Vilniaus lietuviams. Nors paskubomis ir daugiausia ponios J. Andriulienės pastangomis, visvien atvaduotam kraštui tenka \$60.00. Šie pinigai perduoti Lietuvos konsului Chicagoje.

Bazaro rengimo komisija: J. Andriulienė, Pr. Bastis ir M. Bernotaitė širdingai dėkuoja tiems, kurie suteikė dovanas ir kurie savo atsilankymu parėmė bazarą. Neužilgo bus surengta bunco party, kur bus dar galima laimėti nešparduotų daiktų.

Sandaros Choro Pramoga
Šiam antradieny, gruodžio 14 dieną Sandaros choro nariai turės draugišką pramogą su užkandžiais ir pasilinksmimu. Pradžiai lygiai 8 val. vakare.

B. Petkevičius Dariaus-Girėno Namu Statytojas S. Čerieni Pagarbti

Į trumpą laiką, tiesiog netikėtinu greitumu Brighton Parko kolonijoj iškilo puikus namas, Dariaus-Girėno atminčiai pagarbti. Tą namą ir jo gražią svetainę tukstančiai lietuvių jau yra aplankę. Tačiau ne visi žino, jog įvykdytoju šio sumanymo buvo p. B. K. Petkevičius, 2608 W. 47th St.

Jis pašventė daug darbo ir laiko namo pastatymui. Aty-džiai prižiūrėjo, kad viskas būtų tinkamai atlikta ir medžiaga nupirktą kuopigaliausia kaina. Savo ofisą, stenografę ir telefoną įkinę į darbą, neindamas atlyginimo.

Imš dar porą, trejetą mėnesių kol namas bus galutinai įrengtas. Bet didžioji ir sunkiausia dalis jau atlikta ir Chicago lietuviai jau dabar gali naudotis ta puikia įstai-ga. Alfa.

Mt. Greenwood, Ill.

SLA. 178 Kuopa Ruošia Vakara

Šeštadieny, sausio 13 dieną vietinė SLA. 178 kuopa rengia didelį vakarą pasidžiaugti sugrįžusiu Vilniū. Įžanga tik 15 centų. Pelnas bus skirtas Vilniaus naudai.

Kuopos valdybos rinkimuo-se p. B. Walantinas vėl pasili-ko pirmininko vietoj. Jis no-rėjo pasiluosuoti, bet nariai tiesiog jį priverė toliau eiti savo pareigas. Prie kuopos priešmetiniam susirinkime pri-sirašė keturi nauji nariai. Koresp.

Mrs. E. Razmus Važinė Plymouth

Moteriškų drabužių siuvyk-los savininkė, Mrs. E. Razmus, 2107 S. Halsted St. nusipirko iš A. Bačchio, Bridgeport Motor Sales atstovo gražų Ply-mouth automobilį.

Šaunus Vakaraš P-niai S. Čerieni Pagarbti

Progiamą PILDĖ MUSŲ "2VAR2DŽIŲ" CHORAS
Tai Bent Pranoga, Kuriai Lygiuos Būt Rasti Musų Margoj Chicagoj.

Nepildomas pasakysiu, jog grįšios iš Londono ponios S. brienės sutiktuvės buvo neprastai smagios ir triukšmingos. Pereinam sek-madieny, šndaros Kliube buvo susirinkę eilė muzikų, dai-nininkų šiaip rinktinių as-menų, kurie širdingai pasitiko lauktą vėnią.

Mrs. Silla Voight prirengė puikių vėjų ir gėrimų, o "žvaigždų" choras, kurį su-darė pon B. Drangelienė, A. Steponavienė, Ona Biežienė, V. Byansienė ir kitos taip smarkiai ainavo, kad net sie-nos drebė. Joms akompana-vo p. J. Inskas. Svečiai ke-le-tę syk kėlė taurę už ponios S. Čemės sveikatą.

Reporteri teko pirmą syk matyti ta besilinksminantį Dr. M. Žilį. Ne blogai sekė-ti ir komp. P. Sarpaliui, ku-riam teko sėti garbės vietoj. K. Stepančius buvo apsu-krus patarnojas, o ponas D. Kuraitis, D S Biežis, ponas Geo. Sukysbuvo "social mix-ers," kurie gyvino visą kongregaciją. kru vaišintoju pa-širodė ir paa Bernice Brij-ūnienė-Staniūtė.

Vėliau apko ir Lietuvos konsulas P. Daužvardis su sa-vo žmona. Nusutiko su di-dele ovacijų besisveikinan-tur bus "narinio" abiam ran-kas. Visa hmoga užsibaigė gana anksti apie 3 val. išry-to. Tas Pas.

Juožas Daraš Naujam Automobili

Valgomų daiktų krautuvės savininkas Jozas Daraška, 636 W. 35 St. šiomis dienomis nusipirko puikį Packard auto-

mobilį, iš p. A. Bačchio, Bridgeport Motor Sales atstovo.

Ponia B. Drangelienė Žada Vykti į Lietuvą

Dainininkė Ponia B. Drangeliene sakosi išsiilgus Lietu-vos. Nepaisant jį karą ir pasun-kejusį laiųvų plaukiojimą jį ža-da išvažiuoti Kaunan apie vi-durį sausio mėnesio.

Bazarui Aukotojų Vardai

Šie Asmenys Prisidėjo Auko-mis Sandariečių Rengtam Bazaru, Gruodžio 1, 2 ir 3 Dienomis.

- J. Vaitkus
- Paesils Bake Shop
- J. Mikulskienė
- J. Bastis
- Katkevičienė
- A. Rasbadauskienė
- Anthony Gudaitis
- B. Strickus
- J. P. Budrick
- Al. Dresshop
- J. Pocius
- Frank Bastis
- Vincas Pukas
- Juožas Žuronas
- "Jaunimas"
- M. Sveikauskas
- S. Lerner
- M. Vischulis
- M. Zubavičienė
- Daunienė
- Grishienė

- Antanas Eurevich
- J. Lescauskas
- Stella Brenzen
- Puidokienė
- P. Balickienė
- John Nedward
- Mrs. V. Byanskiene

Tai Bent "Shopping"

Chicago, Ill. — Mrs. K. Fel-cyn išvyko su savo 7 metų su-nuni Povilu į vidurmiestį ap-jankyti krautuves. Motina taip užsiinteresavo "bargenais", kad pametė vaiką ir parėjus namo tik antrą dieną pastebė-jo, kad jo nėra namie. O tuom tarpu sunus perna-

Tel. YARds 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadieniai: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Sventadieniai: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. Margeris
3325 S. Halsted St.
Valandos: nuo 10-11 iki 2 po pietų
ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Sventadieniais tik susitarus
Phone YARDs 7299

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Phone REPublic 2266
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone PROspect 1028
Dr. J. J. KOWAR
(KOWADZYZA)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: 2-4 ir 7-9 vak.
Nedėlioj ir Seredoj pagal sutartį
Rez. ir Ofisas 2359 So. Leavitt St.
Tel. Canal 0706

Dr. J. J. Simkus
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257
Tues., Thurs., Fri.
2808 West 63rd Street
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 6111
CHICAGO, ILL.

I. E. MAKARAS M. D.
Tel. Pullman 1193 ir 8277
10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Victory 1522
DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 8887
DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago
Ofiso valandos:
Nuo 9 iki 12 dieny ir — 7 iki 9 vak
Išskyrus Antr-nio ir Ktvirt. vak
Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Res. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniais ir Ser. 3 iki 9 vak

Tel. Canal 0257

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Residencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6669

kvojo nepilnamečių namuose. Teisejas gerokai išbarė Mrs. K. Felcyn už toki neatboringą.

Suv. Valstijų vyriausybe pa-skelbė, jog 140,000 veteranų gali netekti \$70,000,000, jeigu jie nepareikalaus savo dalys iki sausio pradžios 1940 metų.

Tautiškų Kapinių Direkto-riai paskyrė \$200 Dariaus Gi-rėno Atminčiai Namui.

PALANDECH'S TRAVEL BUREAU Folklore Radio Program

Every Sunday from 1 to 2 P. M. Station WWAE — 1200 kilocycles

Phone Calumet 7358

DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street

Tel. Yards 3557
DR. J. MOCKUS
LIETUVIS DENTISTAS

3401 So. Halsted St. Chicago
Hours: 9-12 2-5 6:30 to 8:30
No Office Hours Wednesday

Phone Canal 6122
DR. STANLEY JAKUBS
DENTISTAS
2201 West 22nd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos:
Nuo 9:30 iki 12; 1—5 ir 6—8
Rez. 8342 So. Marshfield Ave.
Phone Beverly 1868

Phone Canal 6122
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—9
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
2321 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

YARDs 4787
DR. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Namy Tel: Prospect 1930

Phone VICTory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 So. Halsted St.

Phone LAFayette 8016
Dr. Alex. J. Shimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas ir Rezidencija
4300 S. Fairfield Ave.
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: Atdara visą dieną
— 24 valandų Patarnavimas

YARDs 2246
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

Phone YARDs 5921
Rez. Tel. KENwood 5107

DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.

Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį
Dr. Joseph Kella
Dentistas
6558 So. Western Ave., Chicago
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro
Nedėliomis pagal sutartį

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI — NARIAI — CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIU LAI DOTUVIU DIREKTORIŲ ASSOCIACIJO

Ambulancų Patarnavimas Dieną iraktį Turime Koplyčias Visose Miesto Dyse

A. M. PHILLIPS
3307 So. Litaunica Avenue YARDs 4908

ALBERT V. PETKUS
4704 So. Western Ave. Phone Lafayette 8024

I J. ZOLP
1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNS
2314 West 23rd Place Phone CANal 2515
SKYRIUS: 42-44 East 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street YARDs 1419

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAZEIKA
3319 So. Lituanaica Ave. Phone Yards 1138

A. PETKUS
1410 So. 49th Ct., Cicero, Ill. Phone Cicero 2109

LAI DOTUVIU DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAI DOTUVIU ISTAIGA

AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Tel. Yards 1741-1742
4605-07 So. Harmitage Ave.
4447 South Fairfield Ave.
Tel. LAFayette 0727

DYKAI Koplyčios visose
Chicago dalyse

Klausykite mūsų radio programus Antradienio ir šešta-dienio rytiais, 10:00 val. ryte, iš W.H.I.P. Stoties (1480-K) su Povilu Saltimieru